
Speciální kynologický svaz TART, z.s.

Popis provádění cviků dle zkušebního řádu SKS TART, z.s.

platného od 1.5.1995 ve znění doplnění
z doškolení rozhodčích z 4. 3. 2000, 24. 3. 2001, 11. 3. 2006,
30.4.2022 a 9.3.2024

3. aktualizované vydání - 2024

Zpracoval: JUDr Honza Hejda
Revize: Honza Dubový, m.s., Jiří Dupal, prezident SKS TART, z.s.
Schválila Výcviková komise SKS TART, z.s. dne 3.4.2024

Obsah

Slovo úvodem	3
K provádění a organizaci zkoušek	4
Základní kritéria posuzování	5
Zkouška základního minima (ZMT)	6
a. Pachové práce	6
b. Poslušnost	7
c. Obrana	8
Zkouška všestranného psa prvního stupně (T1)	10
a. Pachové práce	10
b. Poslušnost	11
c. Obrana	14
Zkouška všestranného psa druhého stupně (T2)	16
a. Pachové práce	16
b. Poslušnost	16
c. Obrana	20
Zkouška všestranného psa třetího stupně (T3)	22
a. Pachové práce	22
b. Poslušnost	22
c. Obrana	25
Zkouška psa obránáře prvního stupně (OPT1)	28
a. Poslušnost	28
b. Obrana	29
Zkouška psa obránáře druhého stupně (OPT2)	32
a. Poslušnost	32
b. Obrana	33
Zkouška psa obránáře třetího stupně (OPT3)	35
a. Poslušnost	35
b. Obrana	37
Zkouška psa stopaře prvního až třetího stupně (SPT1-SPT3)	40
a. Poslušnost SPT1 až SPT3	40
Zkouška psa stopaře prvního stupně (SPT1) – pachové práce	42
Zkouška psa stopaře druhého stupně (SPT2) – pachové práce	44
Zkouška psa stopaře třetího stupně (SPT3) – pachové práce	44

Slovo úvodem

Orgány SKS TART poslední dobou začínaly dostávat podněty k tomu, aby byl popsán způsob provádění cviků podle zkušebního řádu SKS TART, z.s. ze dne 1.5.1995 ve znění doplnění z doškolení rozhodčích z 4.3.2000, 24.3.2001 a 11.3.2006. Dotazy a podněty se týkaly nejen speciálních cviků, ale též některých cviků poslušnosti. Na základě podnětů z řad členů SKS TART, z.s. tedy valná hromada na svém jednání dne 22.2.2020 pověřila Výcvikovou komisí SKS TART, z.s. vypracováním popisu provádění cviků podle zkušebního řádu SKS TART, z.s.

Tohoto popisu se ujal Dr. Jan Hejda a celé provádění cviků podrobně rozepsal. Po revizi textu, prezidentem SKS TART, z.s. a schválení Výcvikovou komisí SKS TART, z.s. předkládáme tento Popis provádění cviků podle zkušebního řádu SKS TART, z.s.

K provádění a organizaci zkoušek

Zkoušky, nebo závody může uspořádat kdokoliv, kdo zná zkušební řád, má vhodné prostory a jeho akci schválí výcviková komise SKS TART, z.s. Zkoušky a soutěže (dále jen zkoušky) schvaluje Výcviková komise SKS TART, z.s. na základě žádosti o delegování rozhodčího, kterou zasílá pořadatel.

Pořadatel zkoušek určuje vedoucího, který je po celou dobu akce v neustálém kontaktu s rozhodčím. Vedoucí zkoušek zpracovává soupisku, kterou řádně vyplněnou odesílá rozhodčí v originálu bezprostředně po ukončení akce předsedovi Výcvikové komise.

Zkoušek se může zúčastnit každý, kdo svými psychickými, fyzickými a odbornými schopnostmi splňuje předpoklady pro vedení psa a zvládá jej za každé situace.

Ke zkouškám jsou připuštěni psi a feny (dále jen psi) i bez prokazaného původu, avšak svou stavbou těla musí splňovat předpoklady pro úspěšné absolvování zkoušek a případného praktického využití. Ke zkouškám nejsou připuštěni psi, na kterých byl proveden jakýkoli chirurgicky zákrok za účelem změny vzhledu zvířete zakázaný Zákonem na ochranu zvířat proti týrání (například kupírování uší), ani psi, kteří byli na zkoušky přepravováni v rozporu se Zákonem na ochranu zvířat proti týrání nebo Vyhláškou o ochraně zvířat při přepravě. Ke zkouškám jsou připuštěni psi zdraví, nezranění, feny do první poloviny březosti a po ukončení sedmého týdne po porodu. Psovod, který se zúčastní zkoušek s háravou fenou, je povinen oznámit tuto skutečnost vedoucímu zkoušek a zajistit její izolaci od ostatních psů tak, aby nebyla narušena regulérnost akce.

Psovod zodpovídá za škody způsobené psem po celou dobu trvání akce.

Každý psovod po ukončení akce obdrží zápis o vykonané zkoušce. Úspěšná zkouška je rozhodčím zapsána do výkonnostní knížky. Bodové ohodnocení rozhodčím je konečné a nelze proti němu podat protest. Protest lze podat pouze v případě, kdy rozhodčí nedodrží ustanovení zkušebního řádu. Protest podává vedoucí akce písemně, ihned po skončení akce, předsedovi Výcvikové komise.

Psovod je povinen znát zkušební řád a podmínky propozic.

Základní kritéria posuzování

Bodové hodnocení výkonů je stanovené výcvikovou komisí a schválené Výkonným výborem SKS TART, z.s.

K zapsání zkoušky musí být splněno 70% bodů ve všech disciplínách (stopa, poslušnost, obrana).

Ztrátové body

Drobná chyba	minus 1 - 2 body
Hrubá chyba	minus 3 - 5 bodů
Nesplnění cviku	0 bodů

Drobné chyby

Tyto chyby mohou rovněž ve svém souhrnu, případně v souhrnu s chybami hrubými, ohrozit splnění předepsaného cviku. Vyplyvají především z nedostatečné ovladatelnosti, drobných nepřesností, pozdní reakce psa, chybné povelové techniky nebo z nesprávného chování psovoda.

Hrubé chyby

Do této skupiny jsou zařazeny chyby, které ohrožují splnění cviku již ve svém menším souhrnu. Vznikají zpravidla z metodických chyb při nácviu, z povahových vlastností psa nebo nedokončením cviku požadované způsobilosti.

Nesplnění cviku

Ke ztrátě celé určené bodové hodnoty dochází buď okamžitě (cviky jednoduché) nebo souhrnem drobných či hrubých chyb (cviky složité), kdy dílčí bodové ztráty dovršily nebo překročily určený bodový rozsah cviku.

Využívání ztrátových rozpětí musí být úměrné nejen rozsahu chyby, ale i rozdílnosti stupně nebo druhu zkoušky.

Při posuzování poslušnosti je velmi důležité věnovat pozornost vztahu mezi psovodem a psem. Při hodnocení práce psa se klade důraz nejen na přesnost provedení jednotlivých výkonů, ale především na ochotu, s níž pes cviky plní. Jakékoli projevy strachu před psovodem, hovořící jasně o způsobu nácviu, je třeba posuzovat co nejpřísněji.

Zkušební řád SKS TART obsahuje tyto zkoušky

ZMT	Zkouška základního minima
T 1	Zkouška všestranného psa prvního stupně
T 2	Zkouška všestranného psa druhého stupně
T 3	Zkouška všestranného psa třetího stupně
OPT 1	Zkouška psa obránáře prvního stupně
OPT 2	Zkouška psa obránáře druhého stupně
OPT 3	Zkouška psa obránáře třetího stupně
SPT 1	Zkouška psa stopaře prvního stupně
SPT 2	Zkouška psa stopaře druhého stupně
SPT 3	Zkouška psa stopaře třetího stupně

Při absolvování zkoušek je zkouška ZMT výchozí zkouškou pro zkoušky všestranné. Zkoušky speciální je možno absolvovat bez vykonání zkoušky ZMT.

ZKOUŠKA ZÁKLADNÍHO MINIMA (ZMT)

Prováděcí podmínky

Minimální stáří psa ke splnění této zkoušky je 10 měsíců.

Pachové práce

- a. **Stopa vlastní, 150 kroků dlouhá, 15 min. stará s jedním obloukem napodobujícím pravý úhel, zakončená předmětem psovoda. Limit na vypracování: 7 min.** 50 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posunek: žádný, příp. ukázání rukou k nášlapu

Provedené cviku:

Rozhodčí po dohodě s vedoucím zkoušek, určí terén, na kterém se pachové práce budou provádět. Rozhodčí si zavolá psovoda, který je vybaven jedním předmětem, pokládáným na konec stopy, který nesmí být větší jak 10 x 10 x 1 cm a který by se neměl příliš odlišovat od zbarvení terénu, na kterém jsou stopy pokládány a případně tabulkou k označení nášlapu. Rozhodčí určí, kde stopa začne a jakým směrem povede. Psovod si v určeném prostoru zapíchne tabulku a udělá jeden krok vpřed. Zde pak provede tzv. nášlap. Psovod pouze nášlapuje. Terén se nesmí botami rozrývat. Na povel rozhodčího vyjde psovod normálním krokem do směru, který mu byl rozhodčím určen. Po ujití dostatečné vzdálenosti, opět na povel rozhodčího, udělá psovod malý oblouk vpravo nebo vlevo, tak, jak mu určí rozhodčí. Oblouk má napodobovat pravý úhel. Po ujití další přiměřené vzdálenosti rozhodčí zavelí „předmět“ a na tento povel psovod položí přesně na stopu vlastní předmět. Předmětem stopa končí a psovod udělá několik odskoků vpravo, nebo vlevo, od předmětu. Potom se vrátí určeným směrem zpět na stanoviště psovodů.

Po uplynutí času určeného zkušebním řádem na stáří stopy vyzve rozhodčí psovoda k vypracování. Psovod s upoutaným psem na krátkém vodítku předstoupí před rozhodčího, představí se svým jménem, oznámí rozhodčímu i jméno psa a sdělí, jakým způsobem pes nalezený předmět označuje. Rozhodčí sdělí psovodovi, že může pracovat.

Uvedení psa na stopu probíhá tak, že psovod přivede psa do jím zvolené vzdálenosti před nášlap a ustrojí psa do stopovacího postroje. Pokud psovod postroj nepoužívá, nechá psovi obojek. Připnout psa na obojek lze za hlavou na krku, nebo je přípustné tzv. spodní vedení. Délka stopovací šňůry je 10-12m.

Čas pro vypracování stopy se měří až od uvedení psa k nášlapu. Psovod přivede psa k nášlapu a zavelí povel „hledej, stopa“. Stopovací šňůru drží psovod v ruce a druhou může ukázat do nášlapu. Projde-li pes nášlapem a vyjde do směru stopy, psovod stojí na místě a nechá šňůru volně prokluzovat v ruce. Vytáhne-li pes celou šňůru, psovod psa následuje. Při postupu psa na stopě je možno chválit a povzbuzovat, čím méně se však těchto povelů používá, tím vyšší je bodové hodnocení. Stopovací šňůrou lze přibrzdit pouze rychlost postupu psa, stahování psa do směru stopy je nepřípustné a může vést k odvolání psa ze stopy.

Po vypracování lomu se pes dostává na poslední úsek stopy, kterou zakončuje předmět a jeho označení způsobem, který psovod nahlásil před stopou rozhodčímu. Jakmile pes předmět označí, pouští psovod šňůru, dojde k psovi, uchopí předmět a zdvihnutím ruky ukáže předmět rozhodčímu.

Po označení předmětu se psovod se psem přepnutým na krátké vodítko vrátí k rozhodčímu a podá hlášení o ukončení práce.

Poslušnost

Psovod přenáší své povely na psa vždy až na povel rozhodčího. Na cviky poslušnosti nastupuje vždy jeden pes, zatímco pes cvičící před ním vykonává cvik odložený. Celá poslušnost má být radostná u nižších zkoušek i za cenu drobných nepřesností vyplývajících z překypujícího temperamentu mladého psa. Se zvyšujícím se stupněm zkoušek klade rozhodčí větší důraz na ukázněnost a přesnost provedení jednotlivých cviků.

a. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „ke mně“
„K noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa z vodítka a podle pokynu rozhodčího dá psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se minimálně 10 kroků od psovoda. Podle pokynu rozhodčího psovod stojí, nebo pokračuje volným krokem v chůzi. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ se psovod otočí čelem ke psu, zavolá jménem a přidá povel pro přivolání „ke mně“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi. Před psovodem si pes bez dalšího povelu sedne a očekává další povely.

Následujícím povelom je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit. Psovod připne psa na vodítko a připraví se k provedení dalšího cviku.

b. Ovladatelnost na vodítku

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem upoutaným na vodítko na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí běžnou chůzí přímým směrem. Psovod drží vodítko v pravé ruce volně prověšené. Levá ruka psovoda se volně pohybuje v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. Aport volný

10 bodů

Povelová technika: „Aport“
„K noze“

Posunek: Pravá ruka ukáže směr odhodu.

Provedení cviku:

Jako aport se používá libovolný předmět psovoda, mimo výstroje psa.

Psovod se psem v základním postavení, pes sedí u levé nohy, na povel rozhodčího odhodí psovod vlastní předmět do vzdálenosti nejméně 10 kroků. Na další povel rozhodčího vyše psovod psa pro aport. Pes by měl radostně vyběhnout, okamžitě předmět uchopit a nejkratší cestou přinést k psovodovi. Před psovodem pes usedne a čeká na odebrání předmětu. Na povel rozhodčího odebere psovod s povelom „pusť“ psovi předmět. Na další pokyn rozhodčí velí psovod psovi „k noze“ a pes přisedne k noze psovoda.

d. Štěkání na povel u nohy

10 bodů

Povelová technika: „Štěkej“

Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem.

Provedení cviku:

Psovod se psem v základním postoji, na pokyn rozhodčího velí psovi povel „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem pravé ruky se zdviženým ukazováčkem. Pes by měl na jeden povel několikrát zaštěkat.

e. Dlouhodobé odložení psa

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“
„Zůstaň“

Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa

Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. K odložení je určeno jen jedno místo pro psy i feny. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovázený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Ta se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Zkoušku odolnosti psa k výstřelu lze provádět kdykoliv během poslušnosti, nejčastěji však při ovladatelnosti psa, nebo při dlouhodobém odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítko. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu a po odhlášení i pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

Obrana

a. Vyštěkání pomocníka

10 bodů

Povelová technika: „Revír“

Posunek: Ruka ukazující směr ukrytého pomocníka

Provedení cviku:

Obrana začíná vyštěkáním pomocníka napřímo, kdy ve vzdálenosti asi 30 kroků se nachází poloukrytý pomocník se zbraní, tzv. softem. Psovod vyše psa s povelu "revír" a sám zůstává na místě. Po vyštěkání se psovod na pokyn rozhodčího přesune ke psu. Psovod usměrní psa povelu „k noze“, příp. jej u zkoušky ZMT může přidržet za obojek. Tím je ukončen cvik vyštěkání.

b. Prohlídka a výslech

5 bodů

Povelová technika: „Lehni“, „Hlídej“
„Sedni“

Posunek: povolen dle zkušebního řádu

Provedení cviku:

Prohlídka a výslech bezprostředně navazují na vyštěkání. Na pokyn rozhodčího vyzve psovod pomocníka k opuštění úkrytu a přesunu na jiné místo vzdálené od místa vyštěkání alespoň několik kroků. Psovod vyzve pomocníka, aby se otočil čelem k psovodovi a pokračuje prohlídkou a výslechem. Psovod může vyzvat pomocníka k odhození zbraně, nebo mu může zbraň odebrat následně při prohlídce. Pomocník může stát s rukama u těla, nebo může psovod velet „ruce vzhůru“. Pomocník stojí

zcela klidně. Psovod velí psovi „lehni, hlídej“, jiný povel je chybou. Psovod nechává psa na místě hlídat pomocníka a sám odchází k pomocníkovi, obejde jej, přistoupí k němu těsně zezadu a provádí prohlídku. Prohlídka není samoúčelná. Slouží k tomu, aby se psovod přesvědčil, že pomocník není ozbrojen. Jedinou zbraní, kterou pomocník na počátku cviku disponoval, je obušek (soft). Pokud pomocník obušek na výzvu psovoda neodhodil před zahájením prohlídky, odebere obušek psovod při prohlídce dle formulace zkušebního řádu.

U zkoušky ZMT smí psovod psa při výslechu přidržovat za obojek. U navazujících zkoušek sedí pes u nohy volně.

c. Napadení při výslechu

15 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat sám, ale lze podpořit zákrok povelom „Drž“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

V průběhu výslechu se na pokyn rozhodčího výslech mění v hádku až pomocník nakonec napadá psovoda přímým útokem vedeným na psovoda, nikoliv na psa. Pes by měl sám i bez povelu razantně zasáhnout a útok zneškodnit. Psovod může psa povelom „drž“ v útoku podpořit. Výslech je tedy nutné vést při zachování dostatečné vzdálenosti pomocníka od psovoda se psem tak, aby vzdálenost umožňovala psovi nabrat rychlost k razantnímu útoku. Pomocník se psem krátce bojuje a až na pokyn rozhodčího přestává klást psovi odpor a zůstává v klidu stát. Pes pouští pomocníka až na pokyn psovoda. Nepustí-li pes na pokyn psovoda, může jej psovod u zkoušky ZMT usměrnit. Chybou je, pokud pes pustí a bez zájmu opustí figuranta. I po puštění by měl pes pomocníka hlídat do dalšího povelu psovoda.

d. Hladké zadržení 10 kroků

20 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: ukázání rukou do směru figuranta

Provedení cviku:

Po likvidaci pomocníka při jeho útoku na psovoda při provádění výslechu si psovod přiřadí psa ke své levé noze. Psovod se psem na vodítku odchází do vzdálenosti zhruba 10 m. Po dosažení požadované vzdálenosti se psovod se psem otočí k pomocníkovi a pomocník psa krátce vydráždí a dá se na útěk. Psovod vykřikne na pomocníka „stůj“ a s povelom „drž“ vypouští psa k zadržení. Psovod vyráží za psem okamžitě. Pes by měl energicky dostihnout pomocníka a zákusem mu zamezit v útěku. Pomocník krátce se psem bojuje, na pokyn přestává klást psovi odpor a zůstává v klidu stát. Pes pomocníka pustí až na pokyn psovoda. Nepustí-li pes na pokyn psovoda, může jej psovod u zkoušky ZMT usměrnit. Chybou je, pokud pes pustí a bez zájmu opustí figuranta. I po puštění by měl pes pomocníka hlídat do dalšího povelu psovoda.

ZKOUŠKA VŠESTRANNÉHO PSA PRVNÍHO STUPNĚ (T1)

Prováděcí podmínky

Na zkoušku T 1 mohou nastoupit psi a feny (dále jen psi), kteří dosáhli stáří 12 měsíců. Zkoušky na sebe metodicky navazují, proto pro splnění zkoušky vyšší je podmínkou složení zkoušky nižší.

Pachové práce

- a. **Stopa vlastní, 30 min. stará, 450 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu, dva předměty psovoda na stopě. Limit na vypracování stopy: 10 min** 100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posunek: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Tvar stopy, její délku, směr i umístění předmětů určí rozhodčí podle požadavků zkoušky a podle terénních podmínek. Stopa se nesmí klást v takových kulturách a na takovém terénu, který by prozrazoval její směr. Předměty pokládané na stopu se nesmí barevně odlišovat od terénu, na němž je stopa položena, a nesmí svojí velikostí přesahovat rozměr 10 x 10 x 1 cm. Vhodnost předmětů přezkoumá rozhodčí před jejich použitím. Předměty se nesmějí pokládat na lomy nebo do jejich bezprostřední blízkosti. Poslední předmět ukončuje stopu. Začátek stopy označuje tabulka, před níž ve vzdálenosti jednoho kroku se nachází nášlap. Na nášlapu se psovod pohybuje asi minutu, přičemž nesmí terén botou rozrývat. Pak vykročí normálním krokem. Po položení posledního předmětu přeruší souvislý sled stopy a několika skoky do strany kladení stopy ukončí.

Jakmile stáří stopy odpovídá požadavkům zkoušky, vyzve rozhodčí psovoda k podání hlášení, při kterém se psovod rozhodčímu představí jménem, oznámí i jméno psa, a sdělí rozhodčímu, jakým způsobem pes označuje nalezené předměty. Sdělení je závazné, pes musí potom všechny předměty na stopě nalezené označit stejným způsobem. Psovod nastupuje na hlášení se psem upoutaným na krátkém vodítku. Pes může stopu vypracovat na stopovací šňůře o délce 10-12m, nebo v tzv. volném vedení bez šňůry. Uvedení na stopu probíhá tak, že psovod přivede psa do jím určené vzdálenosti před nášlap a ustrojí psa do stopovacího postroje. Pokud psovod postroj nepoužívá, nechá psovi obojek. Připnout psa stopovací šňůrou na obojek lze za hlavou na krku, nebo je přípustné tzv. spodní vedení. Na stopovací vodítko, případně postroj, přepíná psa až na pokyn rozhodčího. Poté rozhodčí ukáže psovodovi místo, kde má psa uvést na stopu. Nerozhoduje, použije-li psovod stopovací vodítko nebo nechá-li psa pracovat samostatně. Psovod musí sledovat psa ve vzdálenosti nejméně 10 metrů. Použije-li psovod stopovací vodítko, nesmí jím psa ovlivňovat k setrvání na stopě. Může jen mírným přitažením zpomalit jeho postup. Psa na stopě lze povzbuzovat a chválit, čím méně se však tyto prostředky používají, tím výše se práce posuzovaného psa hodnotí. Rychlost postupu psa na stopě musí být taková, aby mu psovod fyzicky stačil. Nalezne-li pes předmět musí ho označit nahlášeným způsobem. Psovod pouští šňůru dojde ke psovi a předmět ukáže rozhodčímu ve zvednuté ruce. Po ukončení stopy přepne psovod psa na krátké vodítko, nejkratší cestou dojde k rozhodčímu, podá hlášení o ukončení pachové práce a odevzdá nalezené předměty. Časové limity stanovené pro vypracování stop má právo změnit, a to jak směrem dolů, tak směrem nahoru, pouze rozhodčí, vždy s ohledem na terén nebo povětrnostní podmínky, při kterých jsou pachové práce prováděny.

Poslušnost všeobecně:

Poslušnost je předpokladem pro úspěšný výcvik psa. Poslušnost nesmí být samoučelná a musí se projevat i v ostatních částech výkonu. Kromě cviků vyžadujících poslušnost jsou do této části zařazeny i výkony předpokládající obratnost, odvahu a jiné vlastnosti, které musí pes mít, aby byl použitelný v praxi. Psovod přenáší své povely na psa vždy až na povel rozhodčího, toto ustanovení platí jak pro poslušnost, tak pro obranu i pro činnost figurantů. Na cviky poslušnosti nastupuje vždy jeden pes a dlouhodobé odložení se provádí vždy na závěr poslušnosti. Po celou dobu ovladatelnosti psa u nohy psovoda by měl pes svou pravou lopatkou zůstat v těsné blízkosti levé nohy psovoda. Obíhání psovoda při obratech čelem vzad (tzv. německé obraty) je přípustné. Celá poslušnost musí být na pohled radostná u nižších zkoušek i za cenu drobných nepřesností vyplývajících z překypujícího temperamentu mladého psa. Se zvyšujícím se stupněm zkoušek, klade rozhodčí větší důraz na ukázněnost a přesnost provedení jednotlivých cviků.

Při zkouškách T 1 a T 2 se při poslušnosti mohou používat jak zvukové, tak posunkové povely. Oslovit psa jménem před povelom se však povoluje pouze u přivolání. U ostatních cviků se povoluje pouze povel plus posunek. Jako aportu se u zkoušek T 1 až T 3 používá dřevěná činka psovoda. Ke střelbě je nutné používat vyšší kalibr zbraně, než je ráže 6 mm "poplašňák" protože je jako náhrada nárazového hluku velmi slabý. Přezkušování odolnosti vůči výstřelu se doporučuje u cviků odložení za pochodu nebo u dlouhodobého odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost.

Poslušnost

a. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „ke mně“
„K noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa z vodítka a podle pokynu rozhodčího dá psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se minimálně 10 kroků od psovoda. Podle pokynu rozhodčího psovod stojí, nebo pokračuje volným krokem v chůzi. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ se psovod otočí čelem ke psu, zavolá jménem a přidá povel pro přivolání „ke mně“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi. Před psovodem si pes bez dalšího povelu sedne a očekává další povely.

Následujícím povelom je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit. Psovod připne psa na vodítka a připraví se k provedení dalšího cviku.

b. Ovladatelnost na vodítku

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem upoutaným na vodítka na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí běžnou chůzí přímým směrem. Psovod drží vodítka v pravé ruce volně prověšené. Levá ruka psovoda se volně pohybuje v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem

při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. Sedni, lehni, vstaň u nohy psovoda

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“
„Vstaň“
„Sedni“
Posunek: dle zkušebního řádu
Provedení cviku:

Psovod se psem na vodítku stojí na rozhodčím určeném místě v základním postoji se psem u levé nohy, prověřeným vodítkem v pravé ruce a vyčkává na pokyny rozhodčího. Tuto trojici cviků provádí psovod se psem podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynů rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“. Pes si na povel psovoda ulehne vedle levé nohy psovoda, aniž by popolézal vpřed před psovoda. Ve výsledku leží pes vedle levé nohy psovoda nasměrovaný přímo vpřed tak, aby psovodovi nebránil v případném postupu vpřed.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by měnil své místo vedle levé nohy psovoda.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“. Pes na povel psovoda usedne u levé nohy psovoda, aniž by se posouval vpřed či vzad vedle levé nohy psovody.

d. Odložení za pochodu vleže

10 bodů

Povelová technika: „K noze“
„Lehni“
Posunek: mávnutí levou rukou shora směrem dolů
Provedení cviku:

Psovod se psem stojí v základním postoji. Na pokyn rozhodčího psovod psa odpoutá a ten zůstává sedět vedle nohy psovoda. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „k noze“ a společně vycházejí z místa přímým směrem. Po ujití dostatečné vzdálenosti velí psovod na pokyn rozhodčího psovi „lehni“. Spolu se slovním povelům přidá psovod posunek, kdy rukou mávne podél těla směrem dolů. Aniž by se psovod jakkoliv sehnul, nebo jinak pohybem těla ovlivnil psa, odchází plynulou chůzí dál přímým směrem od psa. Psovod se na pokyn rozhodčího otočí směrem ke psu a bez zastavení se vrací ke psu. Pes zůstává po celou dobu klidně ležet a sleduje psovoda. Psovod psa obejde z pravé strany a zařadí se ke psu tak, že pes je u levé nohy psovoda. Pes i nadále zůstává v klidu ležet. Na pokyn rozhodčího psovod psu velí „k noze“ a pes usedá vedle levé nohy psovoda.

e. Aport volný

10 bodů

Povelová technika: „Aport“
„K noze“
Posunek: Ukázat rukou do směru odhodu
Provedení cviku:

Jako aport se u zkoušky T1 a vyšší používá dřevěná činka psovoda.

Psovod se psem v základním postavení, na pokyn rozhodčího odhodí psovod činku do dostatečné vzdálenosti. Na další pokyn rozhodčího vyšle psovod psa pro aport. Pes by měl radostně vyběhnout, okamžitě činku uchopit a nejkratší cestou přinést k psovodovi. Před psovodem pes usedne a čeká na odebrání předmětu. Na pokyn rozhodčího odebere psovod s povelům „pusť“ psovi předmět. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi „k noze“ a pes přisedne k noze psovoda.

f. Aport přes překážku 80 cm

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“ a když je pes nad překážkou „Aport“
Posunek: Ukázání rukou do směru k překážce

Provedení cviku:

Psovod stojí se psem na volno v základním postoji v jím zvolené vzdálenosti od překážky tak, aby vzdálenost umožňovala dostatečný rozběh k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod odhazuje dřevěnou činku přes překážku. Pes zůstává klidně sedět vedle nohy psovoda. Přidržování psa za obojek se nedovoluje. Na pokyn rozhodčího vysílá psovod povel „Vpřed“ k překážce, při jejímž překonání může psovod velet „aport“. Pes má překonat skokem překážku aniž by se dotkl její horní hrany. Po překonání překážky pes běží pro aport, rychle jej uchopí a radostně spěchá zpět k psovodovi. Při návratu zpět pes s aportem opět skokem překoná překážku a usedne před psovoda v takové vzdálenosti, která psovodovi umožňuje pohodlně odebrat psovi předmět. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi „pusť“ a pes odevzdá psovodovi aport, přičemž zůstává i nadále sedět před psovodem. Psovod s činkou v ruce připazuje a vyčká na další pokyn rozhodčího. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „k noze“ a pes se zařadí vedle levé nohy psovoda a usedne. Obcházení je dovoleno. Usednutím vedle levé nohy psovoda cvik končí.

g. Kladina nízká 1 m jedním směrem

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“

Posunek: Ukázání na překážku.

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj před nízkou kladinou a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Vzdálenost volí psovod dle pokynu rozhodčího, nebo na jeho pokyn podle vlastního uvážení tak, aby umožnil psovi rozběh před překonáním překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „Vpřed“ a vychází směrem k překážce. Pes následuje psovoda chůzí vedle nohy psovoda a překonává překážku, aniž by psovoda při pohybu předbíhal, nebo se zdržoval za ním. Po celou dobu překonávání kladiny se pes drží vedle psovoda, který normálním krokem pokračuje v chůzi podél překážky. Po překonání překážky psem, velí psovod „K noze“ a nadále pokračuje v pochodu přímým směrem, dokud jej rozhodčí nezastaví. Pes i po překonání překážky následuje psovoda vedle jeho levé nohy. Psovod na pokyn rozhodčího velí psovi „k noze“ a zastavuje. Pes by měl na povel usednout vedle psovoda po jeho levé noze. Zaujetím základního postoje cvik končí.

h. Štěkání na povel u nohy psovoda

10 bodů

Povelová technika: „Štěkej“

Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem

Provedení cviku:

Psovod se psem v základním postoji na pokyn rozhodčího velí psovi povel „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem rukou se zdviženým prstem. Pes by měl na povel několikrát zaštěkat.

i. Dlouhodobé odložení

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“

„Zůstaň“

Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa

Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovázený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se

k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítka. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

j. Střelba

10 bodů

Cvik odolnosti psa k výstřelu se provádí zpravidla v průběhu odložení psa za pochodu, ale rozhodčí může určit i jiný okamžik provedení cviku. Nedoporučuje se provádět cvik odolnosti na střelbu v průběhu apertu kvůli negativní spojitosti. Cvik odolnosti k výstřelu se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje.

Obrana

Při zkouškách všech stupňů očekáváme hlavně opravdovost zákroku psa a posuzujeme, jak by pes byl schopen podobné úkoly plnit v praxi. Pozornost věnujeme i dostatečné ovladatelnosti. Průzkum terénu se provádí zásadně v přírodním prostředí. Nahrazovat terén umělými zástěnami je zakázáno. Jako označení nalezené osoby se uznává pouze jediný způsob, a tím je vyštěkání. Při provádění cviku vyštěkání pomocníka u všech všestranných zkoušek je na rozhodnutí psovoda, zda použije ochranný náhubek, či nikoliv.

a. Průzkum přírodního terénu

10 bodů

Povelová technika: „Revír“

Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa

Provedení cviku:

Průzkum přírodního terénu o rozměrech 40x50 kroků se provádí bez náhubku, či s náhubkem, podle volby psovoda. Psovod vysílá psa s povelom „revír“ a sám jde po ose postupu. Psovod vysílá psa střídavě vpravo, nebo vlevo, podle vlastního uvážení. Ovládat psa v terénu může psovod libovolným způsobem, například ultrazvukovou pišťalkou. Lze však používat pouze jeden zvolený povel. Kombinace několika povelů jako tleskání, volání, apod. se nepovoluje. Pokud psovod se psem přejde úkryt pomocníka, rozhodčí jej zastaví a vyzve pomocníka, aby vystoupil z úkrytu. Psovod může následně v práci pokračovat od prohlídky. Tiché označení a nenalezení pomocníka vede k anulaci cviku průzkum i označení figuranta. Postup psovoda po určené ose musí být tichý a povel pro psa nehlukné. Přivolávat psa ze směru je povoleno buď povelom anebo krátkým písknutím. K vysílání do směru je povolen posunek.

b. Vyštěkání nalezené osoby

20 bodů

Povelová technika: „K noze“ po ukončení vyštěkání

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Jako označení nalezené osoby se uznává pouze jediný způsob, a tím je vyštěkání. Při provádění cviku vyštěkání pomocníka u všech všestranných zkoušek je na rozhodnutí psovoda, zda použije ochranný náhubek, či nikoliv. V případě použití náhubku pes, který bude ohodnocen plným počtem bodů, intenzivně vyštěkává, pomocníka nenapadá, těsné obíhání úkrytu pomocníka není chybou. Občasné narážení do figuranta nebo méně intenzivní vyštěkávání je hodnoceno jako drobná chyba. Trvalejší napadání a slabé vyštěkání je hrubou chybou, intenzivní napadání bez hlasového projevu je hodnoceno jako nesplnění cviku. Napadne-li pes pomocníka, zůstávají mu body za průzkum terénu. Jestliže pes figuranta v terénu nenajde, nevyštěká nebo se od nalezeného pomocníka vzdálí, ztrácí body i za průzkum terénu pro jeho bezúčelnost. Po vyštěkání pomocníka přistoupí psovod do blízkosti psa a povelom „k noze“ jej přiřadí ke své levé noze.

c. Prohlídka a výslech

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“, „Hlídej“
„Sedni“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

Po vyšetřování pomocníka vyzve psovod označenou osobu, aby vystoupila z úkrytu, postavila se čelem k psovodovi. Psovod může pomocníka vyzvat aby odhodil zbraň (soft), nebo mu zbraň následně odebrat při prohlídce. Vyzývat pomocníka, aby zvedl ruce nad hlavu, není nutné, pouze ho upozorníme, aby stál v klidu. Poté psovod položí psa a provede prohlídku nalezené osoby. Po prohlídce se vrátí ke psu, psa si posadí k noze a probíhá výslech shora uvedeným způsobem. Psovod pomocníka obchází tak, aby nekřížil psu výhled na pomocníka.

Po prohlídce pokračuje výslech. Výslech vede psovod. Psovod pokládá dotazy pomocníkovi do té doby, dokud rozhodčí nedá pokyn k ukončení výslechu. Pomocník klidně odpovídá na dotazy a nesnaží se psa provokovat k útoku. Intonaci výslechu řídí psovod podle povahových vlastností psa tak, aby jej neprovokoval k útoku. Výslech probíhá tak dlouho, než si rozhodčí ověří, zda pes pomocníka nenapadá. Pes by měl v průběhu výslechu klidně sedět u nohy psovoda, nesmí měnit polohy.

d. Napadení psovoda při výslechu

20/5 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat sám, ale lze podpořit zákrok povelu „Drž“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

V průběhu výslechu se na pokyn rozhodčího výslech mění pozvolna v hádku až pomocník nakonec napadá psovoda přímým útokem vedeným na psovoda, nikoliv na psa. Pes by měl sám, i bez povelu, razantně zasáhnout a útok zneškodnit. Výslech je tedy nutné vést při zachování dostatečné vzdálenosti pomocníka od psovoda se psem tak, aby vzdálenost umožňovala psovi nabrat rychlost k razantnímu útoku. Pomocník se psem krátce bojuje a až na pokyn přestává klást psovi odpor a zůstává v klidu stát. Pes pouští pomocníka až na povel psovoda. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí body jen za pouštění. Chybou je, pokud pes pustí a bez zájmu opustí figuranta. I po puštění by měl pes pomocníka hlídat do dalšího povelu psovoda.

e. Hladké zadržení na 50 kroků

30/5 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

Po zneškodnění napadení ze strany pomocníka v průběhu výslechu zůstává pomocník stát u rozhodčího a psovod se psem klidně odchází do požadované vzdálenosti. Na pokyn rozhodčího na sebe pomocník křikem upozorní a začne unikat. Psovod pomocníka vyzve, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útek vypouští psa k zadržení. Psovod okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat. Opustí-li pes pomocníka, ztrácí bodové ohodnocení za zadržení. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění.

ZKOUŠKA VŠESTRANNÉHO PSA DRUHÉHO STUPNĚ (T2)

Pachové práce

- a. **Stopa cizí, 1hod. stará, 900 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu, dva předměty kladeče na stopě. Limit na vypracování stopy: 15 min.** 100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posunek: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Tvar stopy, její délku, směr i umístění předmětů určí rozhodčí podle požadavků zkoušky a podle terénních podmínek. Stopa se nesmí klást v takových kulturách a na takovém terénu, který by prozrazoval její směr. Předměty pokládáné na stopu se nesmí barevně odlišovat od terénu, na němž je stopa položena, a nesmí svojí velikostí přesahovat rozměr 10 x 10 x 1 cm. Vhodnost předmětů přezkoumá rozhodčí před jejich použitím. Předměty se nesmějí pokládat na lomy nebo do jejich bezprostřední blízkosti. Poslední předmět ukončuje stopu. Začátek stopy označuje tabulka, před níž ve vzdálenosti jednoho kroku se nachází nášlap. Na nášlapu se kladeč pohybuje asi minutu, přičemž nesmí terén botou rozrývat. Pak vykročí normálním krokem. Po položení posledního předmětu přeruší souvislý sled stopy a několika skoky do strany kladení stopy ukončí.

Jakmile stáří stopy odpovídá požadavkům zkoušky, vyzve rozhodčí psovoda k podání hlášení, při kterém se psovod rozhodčímu představí jménem, oznámí i jméno psa, a sdělí rozhodčímu, jakým způsobem pes označuje nalezené předměty. Sdělení je závazné, pes musí potom všechny předměty na stopě nalezené označit stejným způsobem. Psovod nastupuje na hlášení se psem upoutaným na krátkém vodítku. Pes může stopu vypracovat na stopovací šňůře o délce 10-12m, nebo v tzv. volném vedení bez šňůry. Uvedení na stopu probíhá tak, že psovod přivede psa do jím určené vzdálenosti před nášlap a ustrojí psa do stopovacího postroje. Pokud psovod postroj nepoužívá, nechá psovi obojek. Připnout psa stopovací šňůrou na obojek lze za hlavou na krku, nebo je přípustné tzv. spodní vedení. Na stopovací vodítko, případně postroj, přepíná psa až na pokyn rozhodčího. Poté rozhodčí ukáže psovodovi místo, kde má psa uvést na stopu. Psovod musí sledovat psa ve vzdálenosti nejméně 10 kroků. Použije-li psovod stopovací vodítko, nesmí jím psa ovlivňovat k setrvání na stopě. Může jen mírným přitazením zpomalit jeho postup. Psa na stopě lze povzbuzovat a chválit, čím méně se však tyto prostředky používají, tím výše se práce posuzovaného psa hodnotí. Rychlost postupu psa na stopě musí být taková, aby mu psovod fyzicky stačil. Nalezne-li pes předmět musí ho označit nahlášeným způsobem. Psovod pouští šňůru dojde ke psovi a předmět ukáže rozhodčímu ve zvednuté ruce. Po ukončení stopy přepne psovod psa na krátké vodítko, nejkratší cestou dojde k rozhodčímu, podá hlášení o ukončení pachové práce a odevzdá nalezené předměty. Časové limity stanovené pro vypracování stop má právo změnit, a to jak směrem dolů, tak směrem nahoru, pouze hlavní rozhodčí, vždy s ohledem na terén nebo povětrnostní podmínky, při kterých jsou pachové práce prováděny.

Poslušnost T2

Psovod přenáší své povely na psa vždy až na povel rozhodčího, toto ustanovení platí jak pro poslušnost, tak pro obranu i pro činnost figurantů. Na cviky poslušnosti nastupuje vždy jeden pes a dlouhodobé odložení se provádí vždy na závěr poslušnosti. Po celou dobu ovladatelnosti psa u nohy psovoda by měl pes svou pravou lopatkou zůstávat v těsné blízkosti levé nohy psovoda. Obíhání psovoda při obrazech čelem vzad (tzv. německé obraty) je dovoleno. Celá poslušnost musí být na pohled radostná u nižších zkoušek i za cenu drobných nepřesností vyplývajících z překypujícího temperamentu mladého psa. Se zvyšujícím se stupněm zkoušek, klade rozhodčí větší důraz na ukázněnost a přesnost provedení jednotlivých cviků.

Při zkouškách T 1 a T 2 se při poslušnosti mohou používat jak zvukové, tak posunkové povely. Oslovit psa jménem před povelom se však povoluje pouze u přivolání. U ostatních cviků se povoluje pouze povel

plus posunek. Jako aportu se u zkoušek T 1 až T 3 používá dřevěná činka psovoda. Ke střelbě je nutné používat vyšší kalibr zbraně, než je ráže 6mm "poplašňák" protože je jako náhrada nárazového hluku velmi slabý. Přezkušování odolnosti vůči výstřelu se doporučuje u cviků odložení za pochodu nebo u dlouhodobého odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost.

a. **Přivolání psa za pochodu k noze** 10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „k noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Psovod uvolní psa z vodítka, které si buď uschová anebo zavěsí z levého ramene na pravý bok. Na pokyn rozhodčího dá psovod psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se od psovoda minimálně na 10 kroků. Psovod pochoduje směrem určeným rozhodčím. Pokud se pes nevzdálí na dostatečnou vzdálenost pokusí se psovod na pokyn rozhodčího navodit situaci, kdy bude od psa dostatečně vzdálen. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ pokračuje psovod normálním krokem v pochodu, zavolá psa jménem a přidá povel pro přivolání „k noze“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi, zařadit se k jeho levé noze a pokračovat vedle jeho levé nohy v pochodu. Psovod zastavuje až na pokyn rozhodčího.

Následujícím povelům je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit.

b. **Ovladatelnost bez vodítka** 10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí normální chůzí přímým směrem. Obě ruce psovoda se volně pohybují v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. **Sedni, lehni, vstaň 5 kroků před psovodem** 10 bodů

Povelová technika: „Lehni“

„Vstaň“

„Sedni“

Posunek: Lehni – mávnutím rukou ze vzpažení shora dolů do připažení

Vstaň – psovod zdvihne poloohnutou ruku do výšky pasu, dlaní vzhůru

Sedni - psovod předpaží ruku vpřed, do výšky očí, dlaní směrem ke psu a s prsty otočenými vzhůru

Provedení cviku:

Psovod stojí v základním postoji se psem u levé nohy, pes je na volno a sedí. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „zůstaň“ a použije posunek rukou, kdy ruku drží před čenichem psa. Psovod odchází přímým směrem od psa do vzdálenosti pěti kroků určené rozhodčím. Dosáhne-li psovod požadované vzdálenosti na pokyn rozhodčího se zastaví a otočí ke psu čelem. Tyto cviky se provádí podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynu rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“ a připojí posunek mávnutím pravou rukou ze vzpažení shora dolů do připažení k prvnímu stehnu. Pes na povel psovoda ulehne, aniž by opustil původní místo.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“ a připojí posunek rukou, kdy zdvihne poloohnutou pravou ruku do výšky pasu, dlaní vzhůru. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by změnil své místo, nebo popocházel.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“ a připojí posunek, kdy psovod předpaží pravou ruku vpřed, do výšky očí, dlaní směrem ke psu a s prsty otočenými vzhůru. Pes na povel psovoda usedne, aniž by opustil své místo.

d. Odložení za pochodu ve stoje

10 bodů

Povelová technika: „K noze“
„Stůj“

Posunek: ruka před čenich psa, dlaní ke psu

Provedení cviku:

Psovod se psem stojí v základním postoji. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „k noze“ a společně vycházejí z místa přímým směrem. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „stůj“. Spolu se slovním povelům přidá psovod posunek, kdy ruku vloží před čenich psa. Aniž by se psovod jakkoliv sehnul, ohlédl, nebo jinak pohybem těla ovlivnil psa, odchází plynulou chůzí dál přímým směrem od psa. Psovod se na pokyn rozhodčího otočí směrem ke psu a bez zastavení se k němu vrací. Psovod psa obejde z pravé strany a zařadí se ke psu tak, že pes je u levé nohy psovoda. Pes zůstává po celou dobu klidně stát a sleduje psovoda. Po návratu ke psu se psovod zařadí vedle psa tak, že má psa u své levé nohy. Pes i nadále zůstává v klidu stát. Na pokyn rozhodčího psovod psu velí „k noze“ a pes usedá vedle levé nohy psovoda.

e. Aport přes překážku 1 m

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“ a když je pes nad překážkou „Aport“, nebo jen „Aport“

Posunek: Ukázání rukou do směru k překážce

Provedení cviku:

Jako aport se požívá činka psovoda.

Psovod stojí se psem na volno v základním postoji v jím zvolené vzdálenosti od překážky tak, aby vzdálenost umožňovala dostatečný rozběh k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod odhazuje dřevěnou činku přes překážku. Pes zůstává klidně sedět vedle nohy psovoda. Přidržování psa za obojek se nedovoluje. Na pokyn rozhodčího vysílá psovod povel „Vpřed“ k překážce, při jejímž překonání může psovod velet „Aport“, případně jen „Aport“. Pes má překonat skokem překážku aniž by se dotkl její horní hrany. Po překonání překážky pes běží pro aport, rychle jej uchopí a radostně spěchá zpět k psovodovi. Při návratu zpět pes s aportem opět skokem překoná překážku a usedne před psovoda v takové vzdálenosti, která psovodovi umožňuje pohodlně odebrat psovi předmět. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi „pusť“ a pes odevzdá psovodovi aport, přičemž zůstává i nadále sedět před psovodem. Psovod s činkou v ruce připaží a vyčká na další pokyn rozhodčího. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „k noze“ a pes se zařadí vedle levé nohy psovoda a usedne. Obcházení je dovoleno. Usednutím vedle levé nohy psovoda cvik končí.

f. Šplh přes překážku typu A jedním směrem

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“

Posunek: Pravá ruka ukáže na překážku.

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj v jím zvolené vzdálenosti před překážkou a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „Vpřed“ a vychází směrem k překážce. Po překonání překážky psem psovod i nadále pokračuje v pochodu přímým směrem, dokud jej rozhodčí nezastaví. Pes i po překonání překážky následuje psovoda vedle jeho levé

nohy. Psovod na pokyn rozhodčího velí psovi „k noze“ a zastavuje. Pes by měl na povel usednout vedle psovoda po jeho levé noze. Zaujetím základního postoje cvik končí.

g. **Kladina se žebříky jedním směrem**

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“

Posunek: Pravá ruka ukáže na překážku.

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj v jím zvolené vzdálenosti před překážkou a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „Vpřed“ a vychází směrem k překážce. Pes následuje psovoda chůzí vedle nohy psovoda a překonává překážku, aniž by psovoda při pohybu předbíhal, nebo se zdržoval za ním. Po celou dobu překonávání překážky se pes drží vedle psovoda, který volným krokem pokračuje v chůzi podél překážky. Po překonání překážky psem psovod i nadále pokračuje v pochodu přímým směrem, dokud jej rozhodčí nezastaví. Pes i po překonání překážky následuje psovoda vedle jeho levé nohy. Psovod na pokyn rozhodčího velí psovi „k noze“ a zastavuje. Pes by měl na povel usednout vedle psovoda po jeho levé noze. Zaujetím základního postoje cvik končí.

h. **Štěkání ve stoje 5 kroků před psovodem**

10 bodů

Povelová technika: „Vstaň“ a „zůstaň“
„Štěkej“

Posunek: Levá ruka před čenich psa, dlaní ke psu

Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno a zařazeným u nohy psovoda popojde na místo určené rozhodčím, kde pes usedne vedle nohy psovoda. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“ a „zůstaň“ a připojí posunek, kdy vloží levou ruku před čenich psa, dlaní otočenou ke psu. Psovod odchází od psa na vzdálenost 5 kroků, kde se na pokyn rozhodčího otočí ke psu a zůstává stát. Na pokyn rozhodčího velí psovod stojícímu psovi „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem pravou rukou ohnutou v lokti, kdy pohybuje zdviženým prstem. Pes by měl na jeden povel několikrát zaštěkat. Na povel rozhodčího se psovod vrací ke stojícímu psovi, obejde jej a zařadí se na pravou stranu psa. Na další pokyn rozhodčího velí psovod „k noze“ a pes usedá vedle levé nohy psovoda do základního postoje.

i. **Dlouhodobé odložení**

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“ a „zůstaň“

Posunek: Mávnutí levou rukou shora dolů

Levá ruka před čenich psa, dlaní ke psu

Provedení cviku:

Po ukončení cviku štěkání na povel odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Tam se psovod postaví a se psem na volno sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího velí „lehni, zůstaň“. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do dalšího pokynu rozhodčího

j. **Střelba**

10 bodů

Cvik odolnosti psa k výstřelu se provádí zpravidla v průběhu odložení psa za pochodu, ale rozhodčí může určit i jiný okamžik provedení cviku. Nedoporučuje se provádět cvik odolnosti na střelbu v průběhu aportu kvůli negativní spojitosti. Cvik odolnosti k výstřelu se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje.

Obrana T2

a. Průzkum přírodního terénu

10 bodů

Povelová technika: „Revír“

Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa

Provedení cviku:

Při provádění cviku vyštěkání pomocníka u všech všestranných zkoušek je na rozhodnutí psovoda, zda použije ochranný náhubek, či nikoliv.

Průzkum přírodního terénu o rozměrech 60x100 kroků se provádí v terénu, kde jsou přírodní úkryty. Psovod vysílá psa s povelu „revír“ a sám jde po ose postupu. Psovod vysílá psa střídavě vpravo, nebo vlevo, podle vlastního uvážení. Ovládat psa v terénu může psovod libovolným způsobem, například ultrazvukovou pišťalkou. Lze však používat pouze jeden zvolený povel. Kombinace několika povelů jako tleskání, volání, apod. se nepovoluje. Pokud psovod se psem přejde úkryt pomocníka o 20 kroků, rozhodčí jej zastaví a vyzve pomocníka, aby vystoupil z úkrytu. Psovod může v práci pokračovat od prohlídky. Tiché označení a nenalezení pomocníka vede ke ztrátě bodů za průzkum i označení. Postup psovoda po určené ose musí být tichý a povel pro psa nehlukné. Přivolávat psa ze směru je povoleno buď povelu anebo krátkým písknutím. K vysílání do směru je povolen posunek.

b. Vyštěkání nalezené osoby

15 bodů

Povelová technika: „K noze“ po ukončení vyštěkání

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Jako označení nalezené osoby se uznává pouze jediný způsob, a tím je vyštěkání. V případě použití náhubku pes, který bude ohodnocen plným počtem bodů, intenzivně vyštěkává, pomocníka nenapadá, těsné obíhání úkrytu pomocníka není chybou. Občasné narážení do figuranta nebo méně intenzivní vyštěkávání je hodnoceno jako drobná chyba. Trvalejší napadání a slabé vyštěkání je hrubou chybou, intenzivní napadání bez hlasového projevu je hodnoceno jako nesplnění cviku. Napadne-li pes pomocníka, zůstávají mu body za průzkum terénu. Jestliže pes figuranta v terénu nenajde, nevyštěká nebo se od nalezeného pomocníka vzdálí, ztrácí body i za průzkum terénu pro jeho bezúčelnost.

c. Prohlídka a výslech

5 bodů

Povelová technika: „Lehni“, „Hlídej“

„Sedni“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

*Po vyštěkání pomocníka vyzve psovod označenou osobu, aby vystoupila z úkrytu, postavila se čelem k psovodovi a odhodila zbraň. Vyzvat pomocníka, aby zvedl ruce nad hlavu, není nutné, psovod může figuranta jen vyzvat, aby stál v klidu. Poté psovod položí psa, u kterého nesmí zanechat žádnou výstroj a provede prohlídku nalezené osoby. Po prohlídce se vrátí ke psu, psa si posadí k noze a probíhá výslech shora uvedeným způsobem. **Psovod pomocníka obchází tak, aby nekřížil psu výhled na pomocníka.***

d. Napadení psovoda při prohlídce

15/5 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat sám, ale lze podpořit zákrok povelu „Drž“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

V průběhu prohlídky pomocník na pokyn rozhodčího napadá psovoda přímým útokem vedeným na psovoda. Pes by měl sám i bez povelu razantně zasáhnout a útok zneškodnit. Pes by měl při prohlídce hlídat z takové vzdálenosti, která by mu umožňovala rychle zasáhnout a při tom nabrat dostatečnou rychlost k razantnímu útoku. Pomocník se psem krátce bojuje a až na pokyn rozhodčího přestává klást psovi odpor a zůstává v klidu stát. Pes může pomocníka pustit sám, nebo až na pokyn psovoda. Nepustí-

li pes na pokyn psovoda, ztrácí body jen za pouštění. Chybou je, pokud pes pustí a bez zájmu opustí figuranta. I po puštění by měl pes pomocníka hlídat do dalšího povelu psovoda. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění. Psovod psa po zneškodnění napadajícího pomocníka přiřadí k noze a dokončí prohlídku a výslech.

e. Doprovod

5 bodů

Povelová technika:

„K noze“

Posunek:

Tlesknutí dlaní levé ruky o levé stehno

Provedení cviku:

Po výslechu vyzve psovod pomocníka, aby se otočil čelem vzad a zahájil pochod určeným směrem. Psovod velí neupoutanému psu „k noze“ a doprovází pomocníka ze vzdálenosti několika kroků za ním. Vzdálenost za pomocníkem by měla být dostatečná, aby umožnila psovi případnou razantní reakci na napadení ze strany pomocníka. Eskorta pokračuje do znamení rozhodčího.

f. Hladké zadržení na 100 kroků

20/5 bodů

Povelová technika:

„Drž“

Posunek:

žádný

Provedení cviku:

Po ukončení eskorty zůstává pomocník u rozhodčího a psovod se psem klidně odchází do požadované vzdálenosti. Na pokyn rozhodčího na sebe pomocník křikem upozorní a začne unikat. Psovod pomocníka vyzve, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útěk vypouští psa k zadržení. Psovod okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat. Opustí-li pes pomocníka, ztrácí bodové ohodnocení za zadržení. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění.

g. Zkouška odvahy

20 bodů

Jako zbraně ke zkoušce odvahy používá pomocník softu. Pomocník ze vzdálenosti asi 20 kroků podnikne útok na psa. Po zákusu se snaží odradit psa dvěma údery na povolená místa.

ZKOUŠKA VŠESTRANNÉHO PSA TŘETÍHO STUPNĚ (T3)

Pachové práce

- a. **Stopa cizí, 2 hod. stará, 1600 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu a jednou v ostrém, dva předměty kladeče na stopě. Limit na vypracování stopy: 20 min.** 100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posunek: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Tvar stopy, její délku, směr i umístění předmětů určí rozhodčí podle požadavků zkoušky a podle terénních podmínek. Stopa se nesmí klást v takových kulturách a na takovém terénu, který by prozrazoval její směr. Předměty pokládáné na stopu se nesmí barevně odlišovat od terénu, na němž je stopa položena, a nesmí svojí velikostí přesahovat rozměr 10 x 10 x 1 cm. Vhodnost předmětů přezkoumá rozhodčí před jejich použitím. Předměty se nesmějí pokládat na lomy nebo do jejich bezprostřední blízkosti. Poslední předmět ukončuje stopu. Začátek stopy označuje tabulka, před níž ve vzdálenosti jednoho kroku se nachází nášlap. Na nášlapu se kladeč pohybuje asi minutu, přičemž nesmí terén botou rozrývat. Pak vykročí normálním krokem. Po položení posledního předmětu přeruší souvislý sled stopy a několika skoky do strany kladení stopy ukončí.

Jakmile stáří stopy odpovídá požadavkům zkoušky, vyzve rozhodčí psovoda k podání hlášení, při kterém se psovod rozhodčímu představí jménem, oznámí i jméno psa, a sdělí rozhodčímu, jakým způsobem pes označuje nalezené předměty. Sdělení je závazné, pes musí potom všechny předměty na stopě nalezené označit stejným způsobem. Psovod nastupuje na hlášení se psem upoutaným na krátkém vodítku. Pes může stopu vypracovat na stopovací šňůře o délce 10-12m, nebo v tzv. volném vedení bez šňůry. Uvedení na stopu probíhá tak, že psovod přivede psa do jím určené vzdálenosti před nášlap a ustrojí psa do stopovacího postroje. Pokud psovod postroj nepoužívá, nechá psovi obojek. Připnout psa stopovací šňůrou na obojek lze za hlavou na krku, nebo je přípustné tzv. spodní vedení. Na stopovací vodítko, případně postroj, přepíná psa až na pokyn rozhodčího. Poté rozhodčí ukáže psovodovi místo, kde má psa uvést na stopu. Psovod musí sledovat psa ve vzdálenosti nejméně 10 kroků. Použije-li psovod stopovací vodítko, nesmí jím psa ovlivňovat k setrvání na stopě. Může jen mírným přitazením zpomalit jeho postup. Psa na stopě lze povzbuzovat a chválit, čím méně se však tyto prostředky používají, tím výše se práce posuzovaného psa hodnotí. Rychlost postupu psa na stopě musí být taková, aby mu psovod fyzicky stačil. Nalezne-li pes předmět musí ho označit nahlášeným způsobem. Psovod pouští šňůru dojde ke psovi a předmět ukáže rozhodčímu ve zvednuté ruce. Po ukončení stopy přepne psovod psa na krátké vodítko, nejkratší cestou dojde k rozhodčímu, podá hlášení o ukončení pachové práce a odevzdá nalezené předměty. Časové limity stanovené pro vypracování stop má právo změnit, a to jak směrem dolů, tak směrem nahoru, pouze hlavní rozhodčí, vždy s ohledem na terén nebo povětrnostní podmínky, při kterých jsou pachové práce prováděny.

Poslušnost T3

Psovod přenáší své povely na psa vždy až na povel rozhodčího, toto ustanovení platí jak pro poslušnost, tak pro obranu i pro činnost figurantů. Na cviky poslušnosti nastupuje vždy jeden pes a dlouhodobé odložení se provádí vždy na závěr poslušnosti. Po celou dobu ovladatelnosti psa u nohy psovoda by měl pes svou pravou lopatkou zůstávat v těsné blízkosti levé nohy psovoda. Při obratech čelem vzad a zařazování k noze se připouští obcházení psovoda psem. Celá poslušnost musí být na pohled radostná u nižších zkoušek i za cenu drobných nepřesností vyplývajících z překypujícího temperamentu mladého psa. Se zvyšujícím se stupněm zkoušek, klade rozhodčí větší důraz na ukázněnost a přesnost provedení jednotlivých cviků.

U zkoušky T 3 nelze používat zvukové povely u cviků č. b (sedni, lehni, vstaň 20 kroků před psovodem), f (štěkání vleže 20 kroků před psovodem), g (plížení psa z 10 kroků k psovodovi). U cviků a (ovladatelnost bez vodítka), c (odložení za pochodu v sedě), j (dlouhodobé odložení, psovod v úkrytu)

se nepoužívají posunkové povely. Při přivolání z vysílačky se použije pouze jméno psa a posunek k přivolání před sebe. Na vůli psovoda se ponechává, zda použije při poslušnosti náhubek. U zkoušky T 3 se cvik vysílání na 50 kroků provádí na konkrétní cíl (praporek).

a. Ovladatelnost bez vodítka

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Psovod stojí se psem na volno v základním postoji a na pokyn rozhodčího velí psovi pouze hlasem povel „k noze“. Bez oslovení psa jménem vyrazí psovod se psem běžnou chůzí přímým směrem. Ruce psovoda se volně pohybují v pochodovém rytmu. Slovní povel „K noze“ užívá psovod při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Při ovladatelnosti se na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští obcházení psovoda psem při jeho zařazení k levé noze psovoda.

b. Sedni, lehni, vstaň 20 kroků před psovodem

10 bodů

Povelová technika: Žádná

Posunek: Lehni – mávnutím pravou rukou ze vzpažení shora dolů do připažení k prvnímu stehnu

Vstaň – psovod zdvihne poloohnutou pravou ruku do výšky pasu, dlaní vzhůru

Sedni - psovod předpaží pravou ruku vpřed, do výšky očí, dlaní směrem ke psu a s prsty otočenými vzhůru

Provedení cviku:

Psovod stojí v základním postoji se psem u levé nohy, pes je na volno a sedí. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „zůstaň“ a odchází přímým směrem od psa do vzdálenosti 20 kroků. Dosáhne-li psovod požadované vzdálenosti na pokyn rozhodčího se otočí ke psu čelem. Další trojice cviků se provádí podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí, bez slovních povelů. Psovod poveluje psa jen posunkem rukou.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“ bez slovního povelu, jen posunkem mávnutím pravou rukou ze vzpažení shora dolů do připažení k prvnímu stehnu. Pes na povel psovoda ulehne, aniž by opustil původní místo.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“ bez slovního povelu, pouze posunkem rukou, kdy zdvihne poloohnutou pravou ruku do výšky pasu, dlaní vzhůru. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by změnil své místo, nebo popocházel.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“ bez slovního povelu, jen posunkem rukou, kdy psovod předpaží pravou ruku vpřed, do výšky očí, dlaní směrem ke psu a s prsty otočenými vzhůru. Pes na povel psovoda usedne, aniž by opustil své místo.

Po ukončení cviků se vrací psovod na povel rozhodčího ke psu.

c. Odložení za pochodu vsedě

10 bodů

Povelová technika: „Sedni“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Psovod se psem stojí v základním postoji. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu na volno „k noze“ a společně vycházejí z místa přímým směrem. Na pokyn rozhodčího psovod velí psovi pouze hlasem „sedni“. Aniž by se psovod jakkoliv sehnul, ohlédl, dal psovi povel posunkem ruky, nebo jinak pohybem těla ovlivnil psa, odchází plynulou chůzí dál přímým směrem od psa. Psovod se na pokyn rozhodčího otočí a bez zastavení se vrací ke psu. Psovod psa obejde z pravé strany a zařadí se ke psu tak, že pes je u levé nohy psovoda.

d. Aport šplhem přes překážku A 180 cm 10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“ když je pes nad překážkou „Aport“, nebo jen „Aport“

Posunek: Ukázání rukou do směru k překážce

Provedení cviku:

Psovod stojí se psem na volno v základním postoji v jím zvolené vzdálenosti od překážky tak, aby vzdálenost umožňovala dostatečný rozběh k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod odhazuje dřevěnou činku přes překážku. Pes zůstává klidně sedět vedle nohy psovoda. Přidržování psa za obojek se nedovoluje. Na pokyn rozhodčího vysílá psovod povel „Vpřed“ a ukázáním rukou vpřed pro aport. Při překonávání překážky může psovod velet psu „Aport“. Pes má rychle šplhem překonat překážku a po jejím překonání pes běží pro aport, rychle jej uchopí a radostně spěchá zpět k psovodovi. Při návratu zpět pes s aportem opět překoná překážku a usedne před psovoda v takové vzdálenosti, která psovodovi umožňuje pohodlně odebrat psovi předmět. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi „Pust“ a pes odevzdá psovodovi aport, přičemž zůstává i nadále sedět před psovodem. Psovod s činkou v ruce připazí a vyčká na další pokyn rozhodčího. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „k noze“ a pes se zařadí vedle levé nohy psovoda a usedne. Usednutím vedle levé nohy psovoda cvik končí.

e. Kladina se žebříky oběma směry 10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“

„Zpět“

„K noze“

Posunek: Ukázání rukou směrem k překážce

Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou podle vlastní úvahy a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „vpřed“. Pes vychází sám k překonání překážky, psovod zůstává stát před překážkou. Pes samostatně překoná překážku směrem tam a po jejím překonání velí psovod „zpět“. Pes se otočí a samostatně překonává překážku i směrem zpět, kde stojí psovod. Po překonání překážky směrem zpět pes dojde k psovodovi a předsedne před ním. Psovod na pokyn rozhodčího velí psovi „k noze“. Pes by měl na povel usednout vedle psovoda po jeho levé noze. Zaujetím základního postoje cvik končí.

f. Štěkání vleže 20 kroků před psovodem 10 bodů

Povelová technika: žádná

Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem

Provedení cviku:

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“ a odchází od psa na vzdálenost 20 kroků, kde se na pokyn rozhodčího otočí ke psu a zůstává stát. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „štěkej“ a to pouze posunkem pravou rukou ohnutou v lokti, kdy pohybuje zdviženým prstem. Pes by měl na povel několikrát zaštěkat. Na povel rozhodčího se psovod vrací k ležícímu psovi, obejde jej a zařadí se na pravou stranu psa. Na další pokyn rozhodčího velí psovod „k noze“ a pes usedá vedle levé nohy psovoda do základního postoje.

g. Plížení psa z 10 kroků k psovodovi 10 bodů

Povelová technika: žádná

Posunek: z upažení mírně pozvedne pravou ruku směrem k psovi a s dlaní otočenou k zemi komíhá zleva doprava

Provedení cviku:

Na pokyn rozhodčího psovod velí psovi „lehni“ a následně psovod na pokyn rozhodčího odchází od psa na vzdálenost 10 kroků, kde se otočí směrem ke psu a zůstává stát. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi pouze posunkem rukou „plaz“, kdy z připazení mírně pozvedne pravou ruku směrem k psovi a s dlaní otočenou k zemi komíhá zleva doprava. Pes doplazuje k psovodovi a zůstane klidně ležet.

Na povel rozhodčího psovod psa posadí a na další povel se pes přiřadí k noze. Základním postojem cvik končí.

h. Vysílání psa na 50 kroků

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“
„Lehni“

Posunek: Ukázání rukou do směru běhu psa
Pravá ruka ze vzpažení připaží k pravé noze

Provedení cviku:

Cvik vysílání na 50 kroků se provádí na konkrétní cíl. Psovod stojí se psem ve výchozím postoji. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vpřed“ a připojí posunek, kdy rukou ukáže do volného prostoru předem určeným směrem. V určeném směru je ve vzdálenosti 50 metrů označen cíl. Pes na pokyn psovoda vyběhne určeným směrem a na povel rozhodčího psovod psa zastaví povel „Lehni“. Pes se smí odchýlit od určeného cíle maximálně 5 metrů vlevo nebo vpravo.

i. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“

Posunek: Levá ruka upažená vlevo ve výšce ramen připaží k levé noze
Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Pes leží ve vzdálenosti 50m po cviku vysílání. Na pokyn rozhodčího psovod osloví psa jménem a pouze posunkem velí k přivolání. Pes přiběhne a usedne před psovodem. Na další povel se přiřadí pes k noze.

j. Dlouhodobé odložení, psovod v úkrytu

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“ a „Zůstaň“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Po ukončení cviku přivolání psa před sebe odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Tam se psovod postaví a se psem na volno sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího velí jen slovně „lehni, zůstaň“. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na rozhodčím určené místo do úkrytu, kde jej pes nevidí. Psovod setrvává v úkrytu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se zpravidla provádí na pokyn rozhodčího i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnosti ukončen. Následně odchází psovod k rozhodčímu pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

Obrana T3

a. Průzkum přírodního terénu

10 bodů

Povelová technika: „Revír“

Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa

Provedení cviku:

Průzkum přírodního terénu o rozměrech 80x100 kroků se provádí v prostoru, kde jsou přírodní úkryty. Psovod vysílá psa s povel „revír“ a sám jde po ose postupu. Psovod vysílá psa střídavě vpravo, nebo vlevo, podle vlastního uvážení. Ovládat psa v terénu může psovod libovolným způsobem, například ultrazvukovou pišťalkou. Lze však používat pouze jeden zvolený povel. Kombinace několika povelů jako tleskání, volání, apod. se nepovoluje. Pokud psovod se psem přejde úkryt pomocníka o 20

kroků, rozhodčí jej zastaví a vyzve pomocníka, aby vystoupil z úkrytu. Psovod může v práci pokračovat od prohlídky. Tiché označení a nenalezení pomocníka vede ke ztrátě bodů za průzkum i označení. Postup psovoda po určené ose musí být tichý a povely pro psa nehlukné. Přivolávat psa ze směru je povoleno buď povelom anebo krátkým písknutím. K vysílání do směru je povolen posunek.

b. Vyštěkání nalezené osoby

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ po ukončení vyštěkání
Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno
Provedení cviku:

Jako označení nalezené osoby se uznává pouze jediný způsob, a tím je vyštěkání. Při provádění cviku vyštěkání pomocníka u všech všestranných zkoušek je na rozhodnutí psovoda, zda použije ochranný náhubek, či nikoliv. V případě použití náhubku pes, který bude ohodnocen plným počtem bodů, intenzivně vyštěkává, pomocníka nenapadá, těsné obíhání úkrytu pomocníka není chybou. Občasné narážení do figuranta nebo méně intenzivní vyštěkávání je hodnoceno jako drobná chyba. Trvalejší napadání a slabé vyštěkání je hrubou chybou, intenzivní napadání bez hlasového projevu je hodnoceno jako nesplnění cviku. Napadne-li pes pomocníka, zůstávají mu body za průzkum terénu. Jestliže pes figuranta v terénu nenajde, nevyštěká nebo se od nalezeného pomocníka vzdálí, ztrácí body i za průzkum terénu pro jeho bezúčelnost.

c. Prohlídka, výslech, doprovod

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“, „Hlídej“
„Sedni“
Posunek: žádný
Provedení cviku:

Po vyštěkání pomocníka vyzve psovod označenou osobu, aby vystoupila z úkrytu, postavila se čelem k psovodovi a odhodila zbraň. Vyzývat pomocníka, aby zvedl ruce nad hlavu, není nutné, psovod může figuranta jen vyzvat, aby stál v klidu. Poté psovod položí psa a provede prohlídku nalezené osoby. Po prohlídce se vrátí ke psu, psa si posadí k noze a probíhá výslech shora uvedeným způsobem. Psovod pomocníka obchází tak, aby nekřížil psu výhled na pomocníka. Po výslechu vyzve psovod pomocníka, aby se otočil čelem vzad a zahájil pochod určeným směrem. Psovod velí neupoutanému psu „k noze“ a doprovází pomocníka ze vzdálenosti několika kroků za ním. Vzdálenost za pomocníkem by měla být dostatečná, aby umožnila psovi případnou razantní reakci na napadení ze strany pomocníka. Eskorta pokračuje do znamení rozhodčího k útoku pomocníka na psovoda.

d. Napadení psovoda při doprovodu

10/5 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat sám, ale lze podpořit zákrok povelom „Drž“
Posunek: žádný
Provedení cviku:

Při eskortě opět pomocník psovoda napadne. Pomocník opět útočí na psovoda, nikoliv na psa. Pes by měl samostatným zákrokem pokus o přepad zlikvidovat. Boj pomocníka se psem trvá do příchodu psovoda. Po likvidaci útoku přistupuje psovod ke psu a velí „pust“. Po puštění pomocníka navazuje hlídání pomocníka.

e. Hlídání pomocníka po dobu 2 min.

10/5 bodů

Povelová technika: „Lehni“ a „Hlídej“
Posunek: žádný
Provedení cviku:

Hlídání pachatele po dobu určenou zkušebním řádem probíhá tak, že psovod po upravení hlídané osoby do polohy, kterou jí určí, položí psa do vzdálenosti 5 kroků a sám odejde do úkrytu, který mu určí rozhodčí. Po uplynutí doby pro hlídání dá rozhodčí povel pomocníkovi, aby se pokusil psovi odejít. Jakmile pes zakročí, pomocník krátce zabouje, a pak přestane klást odpor a postaví se do klidu. Pes by

měl klidně stojícího pomocníka pustit a dál soustředěně hlídat. Poté dá rozhodčí povel psovodovi, aby si pro psa přišel. Nepustí-li pes pomocníka, ztrácí pouze 5 bodů za pouštění. Po puštění pomocníka odvede psovod pomocníka k rozhodčímu a dál postupuje podle jeho pokynů.

f. **Kontrolní výkon na 200 kroků**

35/5 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Na pokyn rozhodčího psovod se psem odejde do vzdálenosti 200m, zatímco pomocník zůstává klidně stát u rozhodčího. Na pokyn rozhodčího vyběhne pomocník do prostoru určeného rozhodčím a způsobem určeným rozhodčím na sebe upozorní. Psovod vyzve figuranta, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útěk vypouští psa k zadržení. V okamžiku, kdy pes pomocníka dostihuje, provede pomocník na psa protiútok a snaží se jej odradit od zákusu a následně třemi údery po zákusu. Pes by neměl zaváhat a tvrdým zákusem pomocníka zastavit. Psovod okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat.

ZKOUŠKA PSA OBRANÁŘE PRVNÍHO STUPNĚ (OPT1)

Poslušnost

a. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „ke mně“
„K noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa z vodítka a podle pokynu rozhodčího dá psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se od psovoda minimálně 10 kroků. Podle pokynu rozhodčího psovod stojí, nebo pokračuje volným krokem v chůzi. Pokud se pes nevzdálí na dostatečnou vzdálenost pokusí se psovod na pokyn rozhodčího navodit situaci, kdy bude od psa dostatečně vzdálen. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ se psovod otočí čelem ke psu, zavolá psa jménem a přidá povel pro přivolání „ke mně“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi. Před psovodem si pes bez dalšího povelu sedne a očekává další povely.

Následujícím povelom je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit. Psovod připne psa na vodítka a připraví se k provedení dalšího cviku.

b. Ovladatelnost na vodítku

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem upoutaným na vodítka na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí běžnou chůzí přímým směrem. Psovod drží vodítka v pravé ruce volně prověšené. Levá ruka psovoda se volně pohybuje v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. Sedni, lehni, vstaň u nohy psovoda

10 bodů

Povelová technika: „Sedni“
„Lehni“
„Vstaň“

Posunek: dle zkušebního řádu

Provedení cviku:

Psovod se psem na vodítka stojí na rozhodčím určeném místě v základním postoji se psem u levé nohy, prověšeným vodítkem v pravé ruce a vyčkává na pokyny rozhodčího. Tuto trojici cviků provádí psovod se psem podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynů rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“. Pes si na povel psovoda ulehne vedle levé nohy psovoda, aniž by popolézal vpřed před psovoda. Ve výsledku leží pes vedle levé nohy psovoda nasměrovaný přímo vpřed tak, aby psovodovi nebránil v případném postupu vpřed.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by měnil své místo vedle levé nohy psovoda.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“. Pes na povel psovoda usedne u levé nohy psovoda, aniž by se posouval vpřed či vzad vedle levé nohy psovody.

d. **Štěkáni na povel u nohy**

10 bodů

Povelová technika: „Štěkej“

Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem.

Provedení cviku:

Psovod se psem v základním postoji, na pokyn rozhodčího velí psovi povel „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem pravé ruky se zdviženým ukazováčkem. Pes by měl na jeden povel několikrát zaštěkat.

e. **Dlouhodobé odložení psa**

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“

„Zůstaň“

Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa

Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Nerozlišuje se zvlášť místo na odložení pro psa a fenu, ale je jen jedno místo. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovázený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Ta se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Zkoušku odolnosti psa k výstřelu lze provádět kdykoliv během poslušnosti, nejčastěji však při ovladatelnosti psa, nebo při dlouhodobém odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítka. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu a po odhlášení i pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

Obrana

a. **Průzkum přírodního terénu**

20 bodů

Povelová technika: „Revír“

Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa

Provedení cviku:

Průzkum přírodního terénu o rozměrech 60x150 kroků se provádí v náhubku. Psovod vysílá psa s povelom „revír“ a sám jde po ose postupu. Psovod vysílá psa střídavě vpravo, nebo vlevo, podle vlastního uvážení. Pokud psovod se psem přejde úkryt pomocníka o 20 kroků, rozhodčí jej zastaví a vyzve pomocníka, aby vystoupil z úkrytu. Psovod může v práci pokračovat od prohlídky. Označení pomocníka musí být aktivní tzn. pes musí štěkat, napadat nebo obojí. Pouhé stání u pomocníka je nedostatečné. Tiché označení a nenalezení pomocníka vede ke ztrátě bodů za průzkum i označení. Postup psovoda po určené ose musí být tichý a povel pro psa nehluché. Přivolávat psa ze směru je povoleno buď povelom anebo krátkým písknutím. K vysílání do směru je povolen posunek.

b. Označení pomocníka

20 bodů

Povelová technika: žádný

Posunek: žádný

Provedení cviku:

Označení pomocníka musí být aktivní tzn. pes musí štěkat, napadat nebo obojí. Pouhé stání u pomocníka je nedostatečné. Psovod zůstává po zahájení vyštěkání stát v ose postupu a vyčká na pokyn rozhodčího. Jakmile pes pomocníka dostatečně vyštěká, přesune se psovod na pokyn rozhodčího ke psu, psa si přivolá k noze a sejme mu náhubek. Psovod se psem vyvedou pomocníka na rozhodčím určené místo, kde bude provedena prohlídka.

c. Prohlídka

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“, „Hlídej“

„Sedni“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

Prohlídka probíhá obvyklým způsobem, kdy pomocník stojí čelem ke psu. Psovod položí psa u levé nohy a po povelu „hlídej“ odchází k pomocníkovi provést prohlídku. Před prohlídkou může psovod vyzvat pomocníka, aby odhodil zbraň, kterou je obušek (soft). Pokud psovod pomocníka nevyzve k odhození zbraně, musí mu ji při prohlídce odebrat. Psovod obchází pomocníka bokem dozadu k provedení prohlídky tak, aby psovi nebránil ve výhledu na pomocníka.

d. Přepadení při prohlídce

15 / 5 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat sám, ale lze podpořit zákrok povelu „Drž“

Posunek: žádný

Provedení cviku:

Při prohlídce dojde k přepadu psovoda pomocníkem. Pes by měl razantním samostatným zákrokem pokus o přepad zlikvidovat. Při přepadu útočí pomocník na psovoda, nikoliv na psa. Po likvidaci přepadu přichází psovod do blízkosti psa a velí „pusť“. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí jen body za pouštění. Po puštění se dokončí prohlídka.

e. Eskorta a přepad

25 / 5 bodů

Povelová technika: „K noze“

Pes by měl reagovat na přepad sám, ale lze podpořit povelu „Drž“

Posunek: Tlesknutí dlaní levé ruky o levé stehno

Provedení cviku:

Po dokončení prohlídky pokračujeme zhruba 20 m eskortou, při které opět pomocník psovoda napadne. Pomocník opět útočí na psovoda, nikoliv na psa. Pes by měl samostatným zákrokem pokus o přepad zlikvidovat. Po likvidaci útoku přistupuje psovod ke psu a velí „pusť“. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí jen body za pouštění.

f. Kontrolní výkon na 100 kroků

95 / 5 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Po puštění pomocníka po přepadu při eskortě zůstává pomocník u rozhodčího a psovod se psem na vodítku odchází do vzdálenosti 100 kroků. Na další povel rozhodčího provádí psovod se psem kontrolní výkon. Psovod vyzve figuranta, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útěk vypouští psa k zadržení. Psovod okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat. Opustí-li pes pomocníka, ztrácí bodové ohodnocení za zadržení. Nepustí-li pes pomocníka ani na povel psovoda,

ztrácí 5 bodů za pouštění. Pomocník odbíhá při kontrolním výkonu od psa. Pomocník by měl na psa zaútočit až v okamžiku, kdy pes pomocníka dostihuje, tedy ze vzdálenosti ne větší než deset kroků. Podle pokynu rozhodčího provede pomocník po zákusu pokus odradit psa od dalšího boje tím, že na povolená místa provede dva údery softem. Psovod se postupně přemístí do blízkosti psa a dá mu povel „pusť“ a psa odvolá k noze. Po puštění a odvolání psa se první část obrany ukončí. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí jen body za pouštění.

g. Hlídní předmětu

20 bodů

Povelová technika: „Lehni“ a „Hlídej“

Posunek: Mávnutí levou rukou shora směrem dolů

Provedení cviku:

Při cviku hlídní předmětu určí rozhodčí psovodovi místo, kde odloží psa v náhubku, a psovod položí před psa svůj osobní předmět (nikoliv předmět psa, nebo součást výstroje). Pes nesmí na předmětu ležet. Po povelu "hlídej" odchází psovod do úkrytu tak, aby na psa viděl (bezpečnostní důvody, sundání náhubku, apod.). Pes však psovoda vidět nesmí. Po době, kterou určí rozhodčí, vyjde pomocník a bude se pokoušet jakkoliv odlákat psa od předmětu nebo mu předmět sebrat. Pomocník nesmí psa oslovit jménem. Pes klidně procházejícího pomocníka nesmí napadat, zaútočit by měl až při jeho pokusu psa slovně nebo jinak ovlivňovat anebo při přímém pokusu mu předmět odebrat. Jakmile pes útokem pomocníka odradí od dalšího pokusu o odebrání předmětu, pomocník od psa a předmětu odchází pryč. Pes by neměl pomocníka následovat, ale měl by se vrátit zpět k předmětu a pokračovat v hlídní. Pes nesmí na předmětu ležet a nesmí si s ním hrát.

h. Neúplatnost psa

30 bodů

Povelová technika: Nemusí být žádný, záleží na psovodovi

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Neúplatnost psa se přezkušuje v náhubku, kdy pes je uvázan na místo určené rozhodčím, psovod je v úkrytu a cizí osoba se pokusí psa odvázat a odvést. Pes musí tomuto pokusu razantně a sebevědomě zabránit. Jakmile pes pokus o odvázení odvrátí, pomocník od psa odchází.

ZKOUŠKA PSA OBRANÁŘE DRUHÉHO STUPNĚ (OPT2)

Poslušnost

a. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „ke mně“
„K noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa z vodítka a podle pokynu rozhodčího dá psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se od psovoda minimálně 10 kroků. Podle pokynu rozhodčího psovod stojí, nebo pokračuje volným krokem v chůzi. Pokud se pes nevzdálí na dostatečnou vzdálenost pokusí se psovod na pokyn rozhodčího navodit situaci, kdy bude od psa dostatečně vzdálen. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ se psovod otočí čelem ke psu, zavolá jménem a přidá povel pro přivolání „ke mně“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi. Před psovodem si pes bez dalšího povelu sedne a očekává další povel.

Následujícím povelom je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit. Psovod připne psa na vodítka a připraví se k provedení dalšího cviku.

b. Ovladatelnost na vodítku

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem upoutaným na vodítka na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí běžnou chůzí přímým směrem. Psovod drží vodítka v pravé ruce volně prověšené. Levá ruka psovoda se volně pohybuje v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. Sedni, lehni, vstaň u nohy psovoda

10 bodů

Povelová technika: „Sedni“
„Lehni“
„Vstaň“

Posunek: žádné

Provedení cviku:

Psovod se psem na vodítka stojí na rozhodčím určeném místě v základním postoji se psem u levé nohy, prověšeným vodítkem v pravé ruce a vyčkává na pokyny rozhodčího. Tuto trojici cviků provádí psovod se psem podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynů rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“. Pes si na povel psovoda ulehne vedle levé nohy psovoda, aniž by popolézal vpřed před psovoda. Ve výsledku leží pes vedle levé nohy psovoda nasměrovaný přímo vpřed tak, aby psovodovi nebránil v případném postupu vpřed.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by měnil své místo vedle levé nohy psovoda.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“. Pes na povel psovoda usedne u levé nohy psovoda, aniž by se posouval vpřed či vzad vedle levé nohy psovody.

d. Štěkáání na povel u nohy

10 bodů

Povelová technika: „Štěkej“

Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem.

Provedení cviku:

Psovod se psem v základním postoji, na pokyn rozhodčího velí psovi povel „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem pravé ruky se zdviženým ukazováčkem. Pes by měl na jeden povel několikrát zaštěkat.

e. Dlouhodobé odložení psa

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“

„Zůstaň“

Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa

Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Nerozlišuje se zvlášť místo na odložení pro psa a fenu, ale je jen jedno místo. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovázený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Ta se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Zkoušku odolnosti psa k výstřelu lze provádět kdykoliv během poslušnosti, nejčastěji však při ovladatelnosti psa, nebo při dlouhodobém odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítko. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu a po odhlášení i pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

Obrana

a. Průzkum objektu a označení pomocníka

30 bodů

Povelová technika: „Revír“

„K noze“ po ukončení vyštěkání

Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa

Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

V alespoň mírně členitém objektu, který schválí rozhodčí po dohodě s vedoucím zkoušek, je na místě určeném rozhodčím ukryt pomocník. Psovod, se psem v náhubku, vyzve pomocníka, aby opustil úkryt. Po neuposlechnutí výzvy vyše psovod psa k průzkumu objektu. Pes musí samostatně a plánovitě prověřit objekt a nalezenou osobu štěkáním, nebo jinak označit. Označení pomocníka může být provedeno i napadením pomocníka. Čas na vyhledání určí rozhodčí podle velikosti objektu. Psovod do objektu nevstupuje, Vrátil-li se pes z určeného objektu 2x k psovodovi, nebo opustí objekt, je práce ukončena.

b. Přepad psovoda při pochůzce

15 / 5 bodů

Povelová technika: pes by měl reagovat samostatně, ale lze jej podpořit povelům „Drž“
„Pust“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Přepad psovoda ze zálohy probíhá tak, že psovod s upoutaným psem bez náhubku je za pochůzky přepaden skrytým pomocníkem. Pomocník je ukryt na místě určeném rozhodčím. Pes musí na přepad reagovat razantním a tvrdým zákusem, který zabrání napadení psovoda. Při zákusu pouští psovod vodítko. Po likvidaci přepadu pes na povel psovoda pustí pomocníka. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění.

c. Likvidace výtržnosti (dva pomocníci)

30 bodů

Povelová technika: Pes by měl reagovat samostatně, ale lze jej podpořit povelům „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Likvidace výtržnosti je prováděna na volném prostranství, kdy dva pomocníci simulují dva výtržníky, kteří svým hlučným chováním ruší kupříkladu noční klid. Psovod se psem na vodítku a v náhubku je vyzve k zastavení a vyzývá je ke klidu. Po této výzvě jeden z pomocníků psovoda napadne, přičemž druhý pomocník zatím zůstává v klidu stát. Po zákroku psa se první pomocník zastaví a zůstává v klidu stát, zatímco druhý pomocník se dává na útěk. Pes musí klidně stojícího prvního pomocníka opustit a pronásledovat prchajícího, kterého se snaží údery náhubkem zastavit a znemožnit mu další útěk. Po zastavení druhého pomocníka, zůstane i druhý pomocník v klidu stát a psovod si s prvním pomocníkem dojde pro psa. Vzdálenost mezi likvidovanými pomocníky nesmí být větší než 25 kroků. Po zákroku odvede oba pomocníky k rozhodčímu.

d. Zákrok v místnosti

40 bodů

Povelová technika: Pes by měl reagovat samostatně, ale lze jej podpořit povelům „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Zákrok v místnosti se provádí v objektu, kde je imitována velmi hlučná zábava, při které dochází k výtržnostem. Psovod se psem vstoupí do místnosti a vyzývá osoby zde zúčastněné ke klidu. Společnost reaguje nadměrným hlukem, gestikulací a hází po dvojici lehké předměty jako plastické láhve, papírové krabice, apod. Po určené době, na povel rozhodčího, jeden z návštěvníků opatřený ochranným oděvem, manžetou nebo rukávem podnikne na psovoda útok. Psovod pouští vodítko v momentě útoku figuranta. Pes provede zákrok, poté útok na psovoda končí.

e. Kontrolní výkon 150 kroků (dva pomocníci)

130 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Na pokyn rozhodčího na sebe pomocník křikem a posunky upozorní a začne unikat. Psovod zvolá na pomocníka pokyn k zastavení a okamžitě vypouští psa s povelům „Drž“. Kontrolní výkon probíhá tak, že první pomocník od psa uniká a na psa by měl zaútočit až v okamžiku, kdy pes pomocníka dostihuje, tedy ze vzdálenosti ne větší než deset kroků. Podle pokynu rozhodčího provede pomocník po zákusu pokus odradit psa od dalšího boje tím, že na povolená místa provede dva údery softem. V momentě, kdy pes s prvním pomocníkem bojuje, vybíhá z úkrytu vzdáleného zhruba třicet kroků druhý pomocník a snaží se psa odehnat. Pes musí prvního pomocníka, který zatím přešel do klidu, okamžitě pustit a

zlikvidovat útok druhého pomocníka. Psovod běží za psem okamžitě po vypuštění. Po odvolání psa vyzve pomocníky, aby se chovali klidně, a zadním doprovodem je odvede k rozhodčímu.

ZKOUŠKA PSA OBRANÁŘE TŘETÍHO STUPNĚ (OPT3)

Poslušnost

a. **Přivolání psa za pochodu k noze** 10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „k noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připažá k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího dá psovod psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se od psovoda minimálně 10 kroků. Psovod pochoduje směrem určeným rozhodčím. Pokud se pes nevzdálí na dostatečnou vzdálenost pokusí se psovod na pokyn rozhodčího navodit situaci, kdy bude od psa dostatečně vzdálen. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ pokračuje psovod normálním krokem v pochodu, zavolá psa jménem a přidá povel pro přivolání „k noze“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi, zařadit se k jeho levé noze s pokračovat vedle jeho levé nohy v pochodu. Psovod zastavuje až na pokyn rozhodčího.

Následujícím povelom je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit.

b. **Ovladatelnost bez vodítka** 10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí normální chůzí přímým směrem. Obě ruce psovoda se volně pohybují v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. **Sedni, lehni, vstaň u nohy psovoda** 10 bodů

Povelová technika: „Lehni“

„Vstaň“

„Sedni“

Posunek: dle zkušebního řádu

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno stojí na rozhodčím určeném místě v základním postoji se psem u levé nohy, prověřeným vodítkem v pravé ruce a vyčkává na pokyny rozhodčího. Tuto trojici cviků provádí psovod se psem podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynů rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“. Pes si na povel psovoda ulehne vedle levé nohy psovoda, aniž by popolézal vpřed před psovoda. Ve výsledku leží pes vedle levé nohy psovoda nasměrovaný přímo vpřed tak, aby psovodovi nebránil v případném postupu vpřed.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by změnil své místo vedle levé nohy psovoda.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“. Pes na povel psovoda usedne u levé nohy psovoda, aniž by se posouval vpřed či vzad vedle levé nohy psovoda.

d. Odložení za pochodu vleže

10 bodů

Povelová technika: „K noze“
„Lehni“

Posunek: mávnutí levou rukou shora směrem dolů

Provedení cviku:

Psovod se psem stojí v základním postoji. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „k noze“ a společně vycházejí z místa přímým směrem. Po ujití dostatečné vzdálenosti velí psovod na pokyn rozhodčího psovi „lehni“. Spolu se slovním povelům přidá psovod posunek, kdy rukou mávne podél těla směrem dolů. Aniž by se psovod jakkoliv sehnul, nebo jinak pohybem těla ovlivnil psa, odchází plynulou chůzí dál přímým směrem od psa. Psovod se na pokyn rozhodčího otočí směrem ke psu a bez zastavení se vrací ke psu. Pes zůstává po celou dobu klidně ležet a sleduje psovoda. Psovod psa obejde z pravé strany a zařadí se ke psu tak, že pes je u levé nohy psovoda. Pes i nadále zůstává v klidu ležet. Na pokyn rozhodčího psovod psu velí „k noze“ a pes usedá vedle levé nohy psovoda.

e. Aport přes překážku 1 m

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“, a když je pes nad překážkou „Aport“

Posunek: Ukázání rukou do směru k překážce

Provedení cviku:

Jako aportu se používá činka psovoda.

Psovod stojí se psem na volno v základním postoji v jím zvolené vzdálenosti od překážky tak, aby vzdálenost umožňovala dostatečný rozběh k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod odhazuje dřevěnou činku přes překážku. Pes zůstává klidně sedět vedle nohy psovoda. Přidržování psa za obojek se nedovoluje. Na pokyn rozhodčího vysílá psovod povel „Vpřed“ k překážce, při jejímž překonání může psovod velet „aport“. Pes má překonat skokem překážku aniž by se dotkl její horní hrany. Po překonání překážky pes běží pro aport, rychle jej uchopí a radostně spěchá zpět k psovodovi. Při návratu zpět pes s aportem opět skokem překoná překážku a usedne před psovoda v takové vzdálenosti, která psovodovi umožňuje pohodlně odebrat psovi předmět. Na další pokyn rozhodčího velí psovod psovi „pusť“ a pes odevzdá psovodovi aport, přičemž zůstává i nadále sedět před psovodem. Psovod s činkou v ruce připaží a vyčká na další pokyn rozhodčího. Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „k noze“ a pes se zařadí vedle levé nohy psovoda a usedne. Obcházení je dovoleno. Usednutím vedle levé nohy psovoda cvik končí.

f. Šplh přes překážku 180 cm tam i zpět

10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“
„Zpět“

Posunek: Ruka ukáže směrem k překážce

Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj v jím zvolené vzdálenosti před překážkou a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „Vpřed“ a rukou ukáže směrem k překážce. Psovod zůstává stát a pes sám překonává překážku. Po překonání překážky psem velí psovod „Zpět“. Pes překoná překážku i směrem zpět a usedá před psovoda. Psovod na pokyn rozhodčího velí psovi „k noze“ a pes usedne vedle psovoda po jeho levé noze. Zaujetím základního postoje cvik končí.

g. Kladina nízká 1 m jedním směrem 10 bodů

Povelová technika: „Vpřed“
Posunek: Pravá ruka ukáže na překážku
Provedení cviku:

Psovod se psem na volno zaujme základní postoj před nízkou kladinou a vyčká na pokyn rozhodčího k překonání překážky. Vzdálenost volí psovod dle pokynu rozhodčího, nebo na jeho pokyn podle vlastního uvážení tak, aby umožnil psovi rozběh před překonáním překážky. Na pokyn rozhodčího psovod velí psu „Vpřed“ a vychází směrem k překážce. Pes následuje psovoda chůzí vedle nohy psovoda a překonává překážku, aniž by psovoda při pohybu předbíhal, nebo se zdržoval za ním. Po celou dobu překonávání kladiny se pes drží vedle psovoda, který normálním krokem pokračuje v chůzi podél překážky. Po překonání překážky psem, velí psovod „K noze“ a nadále pokračuje v pochodu přímým směrem, dokud jej rozhodčí nezastaví.

h. Štěkání psa u nohy psovoda 10 bodů

Povelová technika: „Štěkej“
Posunek: Pravá ruka ohnutá v lokti, pohybuje se (hrozí) zdviženým prstem
Provedení cviku:

Psovod se psem v základním postoji na pokyn rozhodčího velí psovi povel „štěkej“ a tento povel doprovází posunkem rukou se zdviženým prstem. Pes by měl na povel několikrát zaštěkat.

i. Dlouhodobé odložení 25 kroků 10 bodů

Povelová technika: „Lehni“
„Zůstaň“
Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa
Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčká na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovázený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítko. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

j. Střelba 10 bodů

Cvik odolnosti psa k výstřelu se provádí v zpravidla průběhu odložení psa za pochodu, ale rozhodčí může určit i jiný okamžik provedení cviku. Nedoporučuje se provádět cvik odolnosti na střelbu v průběhu aportu kvůli negativní spojitosti. Cvik odolnosti k výstřelu se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje.

Obrana

Denní práce

a. Průzkum objektu - označení pomocníka 30 bodů

Povelová technika: „Revír“
Posunek: Ruka ukazující do směru pohybu psa
Provedení cviku:

V alespoň mírně členitém objektu, který schválí rozhodčí po dohodě s vedoucím zkoušek, je na místě určeném rozhodčím ukryt pomocník. Psovod, se psem v náhubku, vyzve pomocníka, aby opustil úkryt. Po neuposlechnutí výzvy vyše psovod psa k průzkumu objektu. Pes musí samostatně a plánovitě prověřit objekt a nalezenou osobu štěkáním, nebo jinak, označit. Napadení pomocníka psem je přípustný způsob označení. Čas na vyhledání určí rozhodčí podle velikosti objektu. Psovod do objektu nevstupuje, vrátí-li se pes z určeného objektu k psovodovi 2x anebo opustí-li určený objekt, je práce ukončena.

b. Zákrok v místnosti

30 bodů

Povelová technika: Pes by měl zasáhnout samostatně, ale lze jej podpořit povelom „Drž“
Posunek: Žádný
Provedení cviku:

Zákrok v místnosti se provádí v objektu, kde je imitována velmi hlučná zábava, při které dochází k výtržnostem. Psovod se psem vstoupí do místnosti a vyzývá osoby zde zúčastněné ke klidu. Společnost reaguje nadměrným hlukem, gestikulací a hází po dvojici lehké předměty jako plastické láhve, papírové krabice, apod. Po určené době, na povel rozhodčího, jeden z návštěvníků opatřený ochranným oděvem, manžetou nebo rukávem podnikne na psovoda útok. Psovod vypouští psa k zákroku puštěním vodítka v okamžiku útoku figuranta, pes je bez náhubku.

c. Přepad psovoda

20 bodů

Povelová technika: Pes by měl zasáhnout samostatně, ale lze jej podpořit povelom „Drž“
Posunek: Žádný
Provedení cviku:

Přepad psovoda ze zálohy probíhá tak, že psovod s upoutaným psem bez náhubku je za pochůzky přepaden skrytým pomocníkem. Pomocník je ukryt na místě určeném rozhodčím. Pes musí na přepad reagovat razantním a tvrdým zákusem, který zabrání napadení psovoda. Při zákusu pouští psovod vodítko.

d. Prohlídka, výslech, doprovod

10 bodů

Povelová technika: Pes by měl zasáhnout samostatně, ale lze jej podpořit povelom „Drž“
Posunek: Žádný
Provedení cviku:

Po zneškodnění přepadu psovoda pomocníkem vyzve psovod označenou osobu, aby se otočila čelem k psovodovi a odhodila zbraň. Vyzývat pomocníka, aby zvedl ruce nad hlavu, není nutné, pouze ho upozorníme, aby stál v klidu. Poté psovod položí psa a provede prohlídku nalezené osoby. Po prohlídce se vrátí ke psu, psa si posadí k noze a probíhá výslech shora uvedeným způsobem. Psovod pomocníka obchází tak, aby nekřížil psu výhled na pomocníka. Po výslechu vyzve psovod pomocníka, aby se otočil čelem vzad a zahájil pochod určeným směrem. Psovod velí neupoutanému psu „k noze“ a doprovází pomocníka ze vzdálenosti několika kroků za ním. Na povel rozhodčího doprovod končí.

e. Hladké zadržení pomocníka 150 kroků

45 / 5 bodů

Povelová technika: „Drž“
Posunek: Žádný
Provedení cviku:

Po ukončení eskorty zůstává pomocník stát u rozhodčího a psovod se psem klidně odchází do požadované vzdálenosti. Na pokyn rozhodčího na sebe pomocník křikem upozorní a začne unikat. Psovod pomocníka vyzve, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útěk vypouští psa k zadržení. Psovod

okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat. Opustí-li pes pomocníka, ztrácí bodové ohodnocení za zadržení. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění.

f. **Kontrolní výkon 200 kroků**

95 / 5 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Po ukončení předchozího cviku pomocník zůstává stát u rozhodčího a psovod se psem klidně odchází. Na pokyn rozhodčího se psovod zastaví a pomocník začne pokřikem a posunky psovoda slovně napadat. Na další povel rozhodčího provádí psovod se psem kontrolní výkon. Psovod vyzve figuranta, aby zůstal stát, a po jeho pokusu o útěk vypouští psa k zadržení. Psovod okamžitě, a to co nejrychleji, následuje svého psa až do bezprostřední blízkosti střetu pomocníka se psem. Přestane-li pomocník klást odpor, může psovod psa na povel rozhodčího odvolat. Opustí-li pes pomocníka, ztrácí bodové ohodnocení za zadržení. Nepustí-li pes pomocníka ani na povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění. Pomocník odbíhá při kontrolním výkonu od psa. Pomocník by měl na psa zaútočit až v okamžiku, kdy pes pomocníka dostihuje, tedy ze vzdálenosti ne větší než deset kroků. Podle pokynu rozhodčího provede pomocník po zákusu pokus odradit psa od dalšího boje tím, že na povolená místa provede dva údery softem. Psovod se postupně přemístí do blízkosti psa a dá mu povel „pusť“ a psa odvolá k noze. Nepustí-li pes pomocníka ani na třetí povel psovoda, ztrácí 5 bodů za pouštění.

Noční práce

g. **Avizace za pochodu**

30 bodů

Povelová technika: Nemusí být žádná, záleží na psovodovi

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Avizace se provádí zásadně v noci, kdy je závodníkovi určena rozhodčím osa postupu, na které se ukrývá nejvýše 3 kroky od osy pomocník. Psovod se psem na vodítku a s náhubkem postupuje po dané ose a pes musí psovoda, pokud možno tichým způsobem, upozornit na přítomnost ukrytého pomocníka. Pokud je psovod přesvědčen, že pes pomocníka zaregistroval, zastaví se a oznámí rozhodčímu tuto skutečnost. Rozhodčí se rozsvícením svítilny přesvědčí o přítomnosti pomocníka a práci ohodnotí. Pokud se psovod zmýlí, je cvik ukončen. Pes nejde do kontaktu s ukrytým pomocníkem.

h. **Hladké zadržení pomocníka 60 kroků**

30 bodů

Povelová technika: „Drž“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Noční hladké zadržení se provádí tak, že psovod se psem stojí na určeném místě; ve vzdálenosti 60 kroků se objeví pomocník, který může být na krátkou dobu osvětlen kuzelem svítilny anebo ve tmě způsobí hluk, který upozorní psa na jeho přítomnost. Psovod vyzve pomocníka povelom "stůj" a psa vzápětí vypouští k zadržení. Psovod vybíhá současně se psem. Po doběhnutí psovoda dojde k odvolání psa a psovod ohlásí rozhodčímu ukončení práce.

ZKOUŠKY PSA STOPAŘE SPT1 AŽ SPT3

Poslušnost SPT1 až SPT3

Poslušnost je totožná u zkoušek SPT 1, SPT 2 i SPT3. Psovod přenáší své povely na psa vždy až na povel rozhodčího. Na cviky poslušnosti nastupuje vždy jeden pes, zatímco pes cvičící před ním zpravidla vykonává cvik odložení. Celá poslušnost má být radostná.

a. Přivolání psa před sebe

10 bodů

Povelová technika: „Jméno psa“ a „ke mně“
„K noze“

Posunek: Levá ruka upažená do strany z výšky ramen připaží k levému stehnu.

Provedení cviku:

Po podání hlášení vyzve rozhodčí psovoda k provedení cviku. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa z vodítka a podle pokynu rozhodčího dá psovi volno. Po povelu „volno“ psovod rukou ukáže psovi prostor, ve kterém se může pohybovat. Pes by měl radostně vyběhnout do označeného prostoru a vzdálit se od psovoda minimálně 10 kroků. Podle pokynu rozhodčího psovod stojí, nebo pokračuje volným krokem v chůzi. Pokud se pes nevzdálí na dostatečnou vzdálenost pokusí se psovod na pokyn rozhodčího navodit situaci, kdy bude od psa dostatečně vzdálen. Pokud pes psovoda neopustí na dostatečnou vzdálenost, je cvik anulován. Na povel rozhodčího „psa přivolat“ se psovod otočí čelem ke psu, zavolá jménem a přidá povel pro přivolání „ke mně“. Už při vyslovení jména by měl pes živě reagovat a po povelu by měl okamžitě zanechat dosavadní činnosti a co nejrychleji přiběhnout k psovodovi. Před psovodem si pes bez dalšího povelu sedne a očekává další povely.

Následujícím povelům je povel „k noze“, který dává psovod na výzvu rozhodčího. Přiřazením k noze psovoda cvik končí a psovod může psa pochválit. Psovod připne psa na vodítka a připraví se k provedení dalšího cviku.

b. Ovladatelnost na vodítku

10 bodů

Povelová technika: „K noze“ bez jména

Posunek: Tlesknutí levou rukou o levé stehno

Provedení cviku:

Psovod se psem upoutaným na vodítka na pokyn rozhodčího velí psovi povel „k noze“ a tleskne levou rukou na levé stehno, bez oslovení psa jménem, a vyrazí běžnou chůzí přímým směrem. Psovod drží vodítka v pravé ruce volně prověřené. Levá ruka psovoda se volně pohybuje v pochodovém rytmu. Levou ruku užívá psovod k tlesknutí o levé stehno při rozcházení, obratech, nebo změně rytmu chůze. Dále se při ovladatelnosti na povel rozhodčího provádějí obraty na místě vpravo, vlevo a čelem vzad. Při povelu čelem vzad prováděném při chůzi a ve stoje na místě se připouští i obcházení psovoda psem při zařazení k noze. Pokud pes psovoda obchází, musí takto cvik přiřazení provádět i při všech dalších cvicích.

c. Sedni, lehni, vstaň u nohy psovoda

10 bodů

Povelová technika: „Sedni“
„Lehni“
„Vstaň“

Posunek: Žádný

Provedení cviku:

Psovod se psem na vodítku stojí na rozhodčím určeném místě v základním postoji se psem u levé nohy, prověřeným vodítkem v pravé ruce a vyčkává na pokyny rozhodčího. Tuto trojici cviků provádí psovod se psem podle pokynů rozhodčího a v jím určeném pořadí a to i několikrát podle pokynů rozhodčího.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „lehni“. Pes si na povel psovoda ulehne vedle levé nohy psovoda, aniž by popolézal vpřed před psovoda. Ve výsledku leží pes vedle levé nohy psovoda nasměrovaný přímo vpřed tak, aby psovodovi nebránil v případném postupu vpřed.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „vstaň“. Pes na pokyn psovoda vstane, aniž by změnil své místo vedle levé nohy psovoda.

Na pokyn rozhodčího velí psovod psovi „sedni“. Pes na povel psovoda usedne u levé nohy psovoda, aniž by se posouval vpřed či vzad vedle levé nohy psovody.

d. Aport volný

10 bodů

Povelová technika: „Aport“
„K noze“

Posunek: Pravá ruka ukáže směr odhodu.

Provedení cviku:

Jako aport se používá libovolný předmět psovoda, mimo výstroje psa.

Psovod se psem v základním postavení, pes sedí u levé nohy, na povel rozhodčího odhodí psovod vlastní předmět do vzdálenosti nejméně 10 kroků. Na další povel rozhodčího vyše psovod psa pro aport. Pes by měl radostně vyběhnout, okamžitě předmět uchopit a nejkratší cestou přinést k psovodovi. Před psovodem pes usedne a čeká na odebrání předmětu. Na povel rozhodčího odebere psovod s povelom „pusť“ psovi předmět. Na další pokyn rozhodčí velí psovod psovi „k noze“ a pes přisedne k noze psovoda.

e. Dlouhodobé odložení psa

10 bodů

Povelová technika: „Lehni“
„Zůstaň“

Posunek: Levá ruka dlaní ke psu před čenich psa

Provedení cviku:

Po ukončení cviků poslušnosti odvede psovod psa na pokyn rozhodčího na rozhodčím určené místo pro provádění cviků odložení psa. K odložení je určeno jen jedno místo pro psy i feny. Tam se psovod postaví a se psem na vodítku sedícím u jeho nohy vyčkává na další povel rozhodčího. Psovod na odložení na pokyn rozhodčího odpoutá psa z vodítka a velí „lehni, zůstaň“ doprovobený posunkem levou rukou před čenich psa. Následně psovod odchází od psa, bez jeho dalšího ovlivňování, na určenou vzdálenost. Tam se psovod otočí čelem ke psu a čeká až do pokynu rozhodčího.

V průběhu odložení psa se na pokyn rozhodčího zpravidla provádí i zkouška odolnosti psa k výstřelu. Ta se provádí tak, že se na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí z pistole ráže větší než 6mm. Zkoušku odolnosti psa k výstřelu lze provádět kdykoliv během poslušnosti, nejčastěji však při ovladatelnosti psa, nebo při dlouhodobém odložení. Spojovat přezkušování střelby s aportem se zvláště u nižších zkoušek nedoporučuje pro nežádoucí spojitost. Změna polohy psa vede k bodové ztrátě. Pokud pes po výstřelu opustí určené místo, rozhodčí práci ukončí a v další části zkoušky pes nepokračuje. Pokud pes po výstřelu setrvá na místě, na další pokyn rozhodčího se psovod vrátí ke psu, který i nadále leží na určeném místě. Psovod obejde psa a zařadí se k němu na pravou stranu psa. Na další povel „k noze“ se pes u nohy psa posadí a psovod jej připne na vodítko. Tím je cvik i provádění oddílu Poslušnost ukončena. Následně odchází psovod k rozhodčímu a po odhlášení i pro vyhodnocení jeho výkonu v části poslušnosti.

ZKOUŠKA PSA STOPAŘE PRVNÍHO STUPNĚ (SPT1)

Pachové práce

- a. **Stopa cizí, 60 min. stará, 900 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu, dva předměty kladeče na stopě, limit na vypracování stopy: 15 min.** 100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posunek: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Tvar stopy, její délku, směr i umístění předmětů určí rozhodčí podle požadavků zkoušky a podle terénních podmínek. Stopa se nesmí klást v takových kulturách a na takovém terénu, který by prozrazoval její směr. Předměty pokládáné na stopu se nesmí barevně odlišovat od terénu, na němž je stopa položena, a nesmí svojí velikostí přesahovat rozměr 10 x 10 x 1 cm. Předměty mohou být z různých materiálů. Vhodnost předmětů přezkoumá rozhodčí před jejich použitím. Předměty se nesmějí pokládat na lomy nebo do jejich bezprostřední blízkosti. Poslední předmět ukončuje stopu. Začátek stopy označuje tabulka, před níž ve vzdálenosti jednoho kroku se nachází nášlap. Na nášlapu se kladeč pohybuje asi minutu, přičemž nesmí terén botou rozrývat. Pak vykročí normálním krokem. Po položení posledního předmětu přeruší souvislý sled stopy a několika skoky do strany kladení stopy ukončí.

Jakmile stáří stopy odpovídá požadavkům zkoušky, vyzve rozhodčí psovoda k podání hlášení, při kterém se psovod rozhodčímu představí jménem, oznámí i jméno psa, a sdělí rozhodčímu, jakým způsobem pes označuje nalezené předměty. Sdělení je závazné, pes musí potom všechny předměty na stopě nalezené označit stejným způsobem. Psovod nastupuje na hlášení se psem upoutaným na krátkém vodítku. Pes může stopu vypracovat na stopovací šňůře o délce 10-12m, nebo v tzv. volném vedení bez šňůry. Uvedení na stopu probíhá tak, že psovod přivede psa do jím určené vzdálenosti před nášlap a ustrojí psa do stopovacího postroje. Pokud psovod postroj nepoužívá, nechá psovi obojek. Připnout psa stopovací šňůrou na obojek lze za hlavou na krku, nebo je přípustné tzv. spodní vedení. Na stopovací vodítko, případně postroj, přepíná psa až na pokyn rozhodčího. Poté rozhodčí ukáže psovodovi místo, kde má psa uvést na stopu. Nerozhoduje, použije-li psovod stopovací vodítko nebo nechá-li psa pracovat samostatně. Psovod musí sledovat psa ve vzdálenosti nejméně 10 kroků. Použije-li psovod stopovací vodítko, nesmí jím psa ovlivňovat k setrvání na stopě. Může jen mírným přitážením zpomalit jeho postup. Psa na stopě lze povzbuzovat a chválit, čím méně se však tyto prostředky používají, tím výše se práce posuzovaného psa hodnotí. Rychlost postupu psa na stopě musí být taková, aby mu psovod fyzicky stačil. Nalezne-li pes předmět musí ho označit nahlášeným způsobem. Psovod použít šňůru dojde ke psovi a předmět ukáže rozhodčímu ve zvednuté ruce. Po ukončení stopy přepne psovod psa na krátké vodítko, nejkratší cestou dojde k rozhodčímu, podá hlášení o ukončení pachové práce a odevzdá nalezené předměty. Časové limity stanovené pro vypracování stop má právo změnit, a to jak směrem dolů, tak směrem nahoru, pouze hlavní rozhodčí, vždy s ohledem na terén nebo povětrnostní podmínky, při kterých jsou pachové práce prováděny.

- b. **Nalezení ztraceného předmětu psovoda na vzdálenost 30 kroků** 20 bodů

Povelová technika: „Hledej“ - „Aport“

Posunek: Psovod se prohledává dávaje najevo, že něco ztratil a pak ukáže rukou do směru kam posílá psa.

Provedení cviku:

K vypracování cviku Nalezení ztraceného předmětu a Rozlišení vlastního předmětu se přistupuje jen v případě úspěšného zvládnutí stopy (min. 70bodů).

Po vypracování stopy odchází psovod se psem zpravidla do vnitřního prostoru položené stopy a po cestě na pokyn rozhodčího upustí za sebe libovolný předmět (výstroj psa není chybou) tak, aby to pes nezpozoroval. Po ujití 30 kroků se psovod zastaví a začne se prohledávat, naznačuje tak, že něco hledá. Po krátké době dá psovi povel "hledej, aport" a posunkem naznačí psovi směr hledání. Pes by se měl okamžitě pomocí čichu a zraku zorientovat a ztracený předmět nalézt a přinést zpět k psovodovi.

c. Rozlišení vlastního předmětu psovoda mezi dvěma cizími předměty pomocníka, dva pokusy

30 bodů

Povelová technika: „Označ“ nebo „Přines“, podle toho, zda pes označuje, nebo aportuje

Posunek: Ruka ukáže do směru k předmětům

Provedení cviku:

Rozlišení probíhá v pachově čistém prostoru tak, že pes je odložen v místě vzdáleném od pachové práce asi 25 kroků. Na povel rozhodčího psovod s pomocníkem odejdou do určeného prostoru, kde před sebe odhodí předměty k rozlišení. Pomocník dva a psovod jeden. Pak se oba vrátí na určené místo. Psovod přivede psa do vzdálenosti 5 kroků od předmětů. Z připraveného igelitového sáčku, kde má ostatní předměty, dá psovi načichat a vyšle psa k vypracování cviku. Pokud pes předmět přinese, nebo označí zalehnutím, provedeme druhý pokus s jiným předmětem. Předměty musí být rozloženy tak, aby bylo při označení zalehnutím naprosto přesvědčivé, který předmět pes označuje. Vyslat psa k předmětům lze pouze jednou při každém ze dvou pokusů a po celou dobu činnosti nesmí psovod psa ovlivňovat žádnými povely. Pokud tak učiní, je cvik anulován.

Pes je zpravidla vyslán jednou ve směru pokládání předmětů a jednou kolmo k položeným předmětům. Pomocníci po odhození předmětů odcházejí od předmětů stejnou cestou, kterou přišli. Pes je k předmětům vyslán vždy přes pachově čistý prostor.

Poslušnost

Viz. výše popis poslušnosti pro zkoušky psa stopaře.

ZKOUŠKA PSA STOPAŘE DRUHÉHO STUPNĚ (SPT2)

Pachové práce

- a. Stopa cizí, 2 hod. stará, 1600 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu a jednou v ostrém, dva předměty kladeče na stopě, limit na vypracování stopy: 20 min. 100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posuněk: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Jako u SPT1.

- b. Rozlišení vlastního předmětu psordova mezi čtyřmi cizími předměty pomocníků, dva pokusy
50 bodů

Povelová technika: „Hledej“ nebo „Aport“, podle toho, zda pes označuje, nebo aportuje

Posuněk: Ruka ukáže do směru k předmětům

Provedení cviku:

K rozlišení se jako cizí předměty používají předměty od alespoň dvou různých pomocníků.

Postup je stejný jako u SPT1.

Poslušnost

Viz. výše popis poslušnosti pro zkoušky psa stopaře.

ZKOUŠKA PSA STOPAŘE TŘETÍHO STUPNĚ (SPT3)

Pachové práce

- a. Stopa cizí, 2 hod. stará, 800 kroků dlouhá, třikrát lomená - dvakrát v pravém a jedenkrát v ostrém úhlu, dva předměty kladeče na stopě, limit na vypracování: 15 min.

100 bodů

- b. Stopa cizí, 4 hod. stará, 1500 kroků dlouhá, dvakrát lomená v pravém úhlu, dva předměty kladeče na stopě, položená na dvou rozdílných terénech. Limit na vypracování: 25 min.

100 bodů

Povelová technika: „Hledej, stopa“

Posuněk: žádný, případně ukázání rukou k nášlapu

Provedení cviku:

Každou stopu musí pokládat jiný kladeč. Rozhodčí určí, v jakém pořadí se budou stopy vypracovávat. Časový odstup mezi oběma stopami je minimálně dvě hodiny.

Poslušnost

Viz. výše popis poslušnosti pro zkoušky psa stopaře.